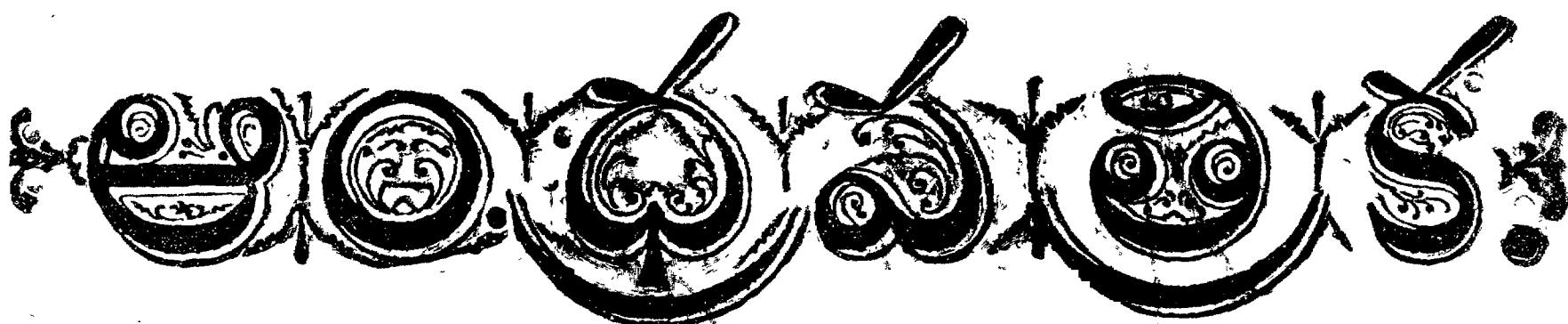

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్తక 1-కి 0-1-0

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 2-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస అమావాస్య 3౦.

No. 79
సంచిక 2౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మూనును, బాముపుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0.10-0; డజను 1-కి 6.4-0

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

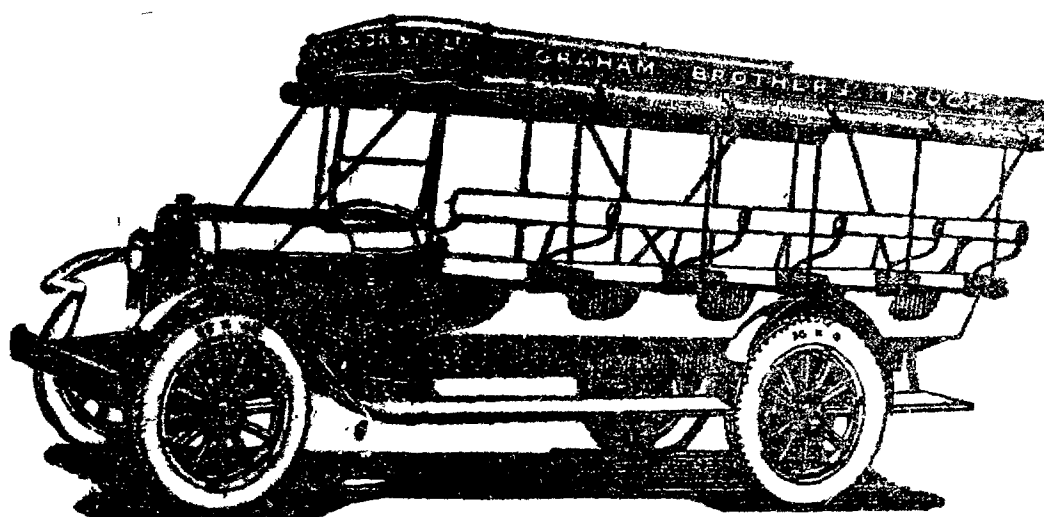
ఈ బస్సు

స్వంతదారుడు ప్రతియొక్కడును

దక్షిణహిందూదేశమునందు

అనేక వేలరూప్యముల లాభమును

గడించుచున్నాడు.

ది డాడ్లి గ్రహము 1 1/2 టన్ బస్సు

ఇదివరలో సరపరా చేయబడుచున్న వాటి కంటెను ఎక్కువ ఆర్డరులు వచ్చుచున్నవి.

ప్రస్తుతము తక్షణమే యివ్వబడును.

8

డాడ్లి గ్రహము మేలైన విశిష్ట
గములను మావద్దనుడియే
కొనుడు.

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

విశిష్టగముల విశ్వా అధికారులు
గాగలరు.

ADDISON & Co., Ltd.,

BANGALORE.

TRICHINOPOLY

MADRAS.

T. STANES & Co., Coimbatore.

GEORGE OAKES, Ootacamund.

జాన దీపిక

ఇది మతవిషయమైన తెలుగుపత్రిక. భగవద్విషయమును భక్తిశ్రద్ధలుగలవారికెల్లరకు నుపయుక్తముగానుండును. ప్రతిగ్రంథాలయమునందును పతనముచిరమునందును ఉండవగినది. భక్తిజ్ఞాన కర్మమార్గములందలి నూత్నవిషయముల చర్చించుచు, మహాబుద్ధులచరిత్రలు, ఆర్యవాక్యములు, ఆభ్యాసరహస్యములు మొదలగువిషయములతో నిండియుండును. సంవత్సరమునకు చందా రూ 2-8-0 లు. ఆరుమాసములకు చందా రూ 1-8-0 వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మేడూరి శ్రీరామమూర్తి

జ్ఞానదీపిక కార్యాలయము, విజయనగరం.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి మాస్టరులు, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి టెక్నికల్ తమాషాలు విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక, మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవులతో సమాధియగుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిట్టుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888-6 పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, బింగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

ఆంధ్రవ్యాయామ (క్రీడల)

సంఘము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

దక్షిణ హిందూస్థానమునకు రాజధానియై తనగూర్తు చెన్నపురి నగరమునందు, మన యాంధ్రులు, ప్రభుత్వచాలనా కౌశలములను చాల వెనుకబడియుండుటయే గాక, నగరవ్యా యామక్రీడలయందు కూడ, కడు హీనస్థితిలో నుండుట కడుచో చనియున్నదా! నగరమందలి వైద్య, కళా, వ్యాపార, తదితర కళాశాల లన్నియు, మన యాంధ్రయువకులతో నిండియుండియు, వాడుక క్రీడామర్గములయందు, ఆంధ్రదేశమునందలి రత్నముల వంటివారయినప్పటికి, వారందరు వెనుకబడి యుండుట కడు! నాశ్వర్యము కలిగింపకపోదు.

మనవారట్లు వెనుకబడి యుండుటకు కారణము, శక్తి సామర్థ్యములు, వేర్పరితనము లేకపోవుటచేగాక, వారు తమ యాత్మగౌరవమునందు తప్పు యభిప్రాయములు కలిగి యుండుటయే యని నా నిశ్చితాభిప్రాయము. మన యాంధ్రులకు నూతనాభివృద్ధియందు చొరవయు, ఆసక్తియు లేక, తమ శక్తిసామర్థ్యములయందు తమకే నమ్మకములేక, కూపన మందాకములవలె, తమకే ప్రపంచకమరి, తృప్తిపొందియుం డుటయే, నీ హీనస్థితికి ముఖ్యకారణ మని చెప్పనామానియి చున్నాను.

నేను గడచిన పది, పండ్రెండు సంవత్సరములందు, వివి ధవ్యాయామక్రీడలయందు పాల్గొంటిని. నేను విద్యార్థిభావము చేసిన పాఠశాలలయందు, కళాశాలలయందు, కెప్టనుగా నుం డుటచేతను, ముఖ్యముగా, వాంధ్రదేశమునందు ప్రధానస్థాన మాక్రమించి, అభిలఖారత, చెన్నరాజధాని, ఆంధ్రపరగణాల, పోటీ పం దె ములందు విజయముల నొంది, అనేక వెండి గిన్నెలు, సువర్ణరజిత పతకములు గలుపొంది, పేరుగాంచిన రాజమండ్రి 'హాకెటింగ్ క్లబ్బు'నకు కప్తానుగాను, కార్యదర్శిగాను నుండుటచేత, వాంధ్రదేశము నందలి నానావిధ పోటీలయందు పాల్గొనుటయే గాక, ఆటల యందును, వ్యాయామక్రీడలయందును, మన యాంధ్రులకుగల నేర్పు శక్తిసామర్థ్యములను, స్వయముగా పరీక్షించుటకు నాకు చాల విలు గలిగెను.

కాబట్టి మనయాంధ్రులీ రాజధానియందేగాక, తదితర రాజధానులయందలి ప్రధానసంగమ నాంగేయ నాటకాంధ్రతో సమానులనుటయేగాక, కొన్నివిషయములయందు వారిని మించిన వారు మనవారిలో నున్నారని చెప్పటకు నేనణుమాత్రము సందే హింపను, వారికి ప్రస్తుతమునందు గల లోటు యేమనగా, తన తరులవలె నేకీభావముబూని సంఘముల నెలకొల్పకుండుటయు చొరవ లేకపోవుటయే గతించిన సంవత్సరములయందు నొక సంఘమును స్థాపించుటకు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము లయ్యెను.

ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశమునందలి యాటకాంధ్రనందరను నొక్కటిగా చేర్చుటకు నొకసంఘము "ఆంధ్రవ్యాాయామ సంఘము" అనుపేర చెన్నపురియందు నెలకొల్పబడుచున్నది. దీనియొక్క ముఖ్యోద్దేశము యాంధ్రదేశమునందలి పుట్టిబాలు, వాకి, టెన్నిసు, క్రికెట్టు, బాడుమింటను తదితరవ్యాాయామ క్రీడలయందలి యాటకుల నొక్కటిగాచేర్చి వలయు మూలధన మును సోగుచేసి, వివిధయాటలయందలి శ్రేష్ఠులైనవారిని పరీక్షించి ఎన్నుకొని ఈరాజధానియందును, యితర రాజధా నులయందును గల ప్రధాన పోటీపందెములకు పంపుటయే. సంఘమునందు చేరుటకు చంకా బహు స్వల్పము. ఆంధ్రోద్య మమునందు వాసక్తిగలవారును, పేరెక్కిన యాంధ్రభా మణులు చాలమంది గౌరవనీయునభ్యులుగా చేరుచున్నారు. గంఘ నిబంధనలు కొద్దికాలములో వెలువకును.

ఇప్పటికైనను మనయాంధ్రయువకులు, నాటకాంధ్రు, తమనిద్రలనుండి మేల్కొని, మూకీభావమునందలి మాయద్యమ మునకు తోడ్పడి, సంఘమును తదితర సంఘములవలె మన యాంధ్రమాతయొక్క కీర్తికాంతిని ప్రకాశింపజేయుదు రని పూర్తిగా నమ్ముచున్నాము.

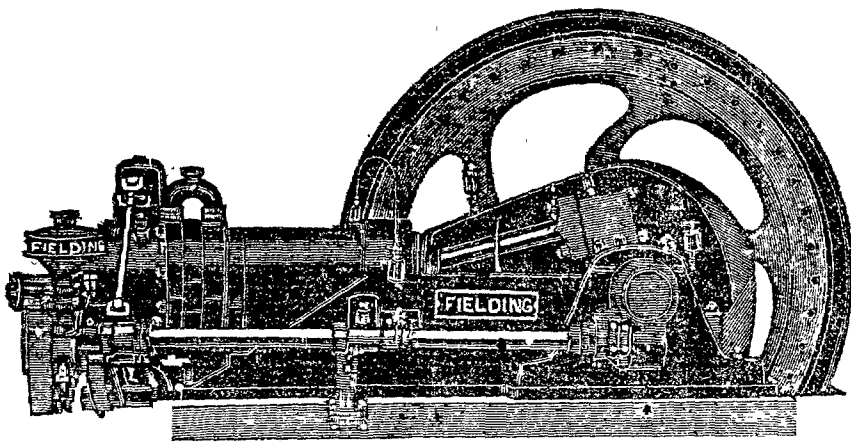
చేపాకుపోడు ఏలూరి వెంకటేశ్వరరావు బి. ఏ., చెన్నపురి కార్యదర్శి

"ఫీల్డింగు" ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రైపు కోల్డు వేపరైజరు

క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ 1 నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams:— Sole Agnts: D. L. Sastry & Co., Post Box No. 203

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఆశ్చర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా ఔషధములవల్ల గుణములేనిచో సొమ్ము వాప సివ్వబడును.

మా ఔషధములు ఉపయోగించువారికి, యాకను వైద్యులతో అవసర నుండదు.

కోగులకు, వికోగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

అమృత పాన సుగంధ చూరము:

దీనిని టీ కాఫీ కలె వాడవలెను. ఈ వ్యాపక కాలమునకు గల గు యింద వేడిమిని, తగ్గించి కాంతిపరచి, చూరము గలుగజేయు, అమృతహరిటిడి, ఇది మూత్ర వ్యాధులు, ఉష్ణ వాయువులు మొదలగు వాటిని తప్పక నిదుర్చుటయే గాక రక్తమును శుభ్రపరచి, ఆకలిని పెంపించును, ఇతర పానములవలె దేహరోగ్యమును నెదుర్చునది కాదు. 10 రులములు గల డబ్బీ 1-కి ధర 0-10-0.

జాప్తు ఖర్చు వేర. 8 కప్పలకురమ్మ పొట్టుము 1-కి అదా 1.

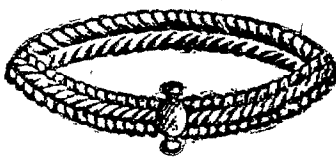
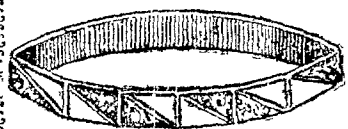
- 1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీజుల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్ వైనేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యనాయుడు అందు బదర్న నెం. 18 బందరుబిధి మద్రాసు, 3. (వెనెజెన్ సి స్టోర్సు, 578, నై కావ్ ను రోడ్డు, తిలవల్లి క్లబ్బి, నుదాను, 4. సి. కెంకయ్యశెట్టి అందు, బదర్న. ఇనుము పెట్టె వ్యాపారం, 58, బ్రాడ్వే థురియు నె. 10. రెడ్డిరామన్న బిధి మద్రాసు. 5. ఆర్. పార్థసారధి శెట్టి, రాధాబజారు పోస్టాఫీసుయెడట, నైరాపేట, మద్రాసు.

ఆర్డరు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

పట్టులుతీర్చిన డైమండుగాజులు

8 సు.7 సవరములలో తయారగును బత 1 కి చేదారము గహా మజారి ర్పు 10.

బోలు చేతి గొలుసులు

4 సు.8 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తరుగుసహా మజారి బత 1 కి రు. 14

గెటి గొలుసులు

5 సు.10 సవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును బత 1 కి మజారి ర్పు 10, 15 వరకు గలదు.

(8) 172 పుటలగల అందమైన మా క్యాటలాగు, 1 కి ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలువర్తకులు, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మహాత్ముని కారాగృహవాసము

కాన్సిక్లర్ వార్తలు యందుండు

(ఎంగ్లండ్ లో)

9 వ అధ్యాయము

కాన్సిక్లర్లు ఆసిస్టెంట్లను వార్తలుగను నియమించు వద్దలివిషయమై వెనుకటి అధ్యాయములందు వ్రాసియుంటిని. ఈవృత్తి సరికాజనియు, దుష్టమైనదనియు నాభిప్రాయము. కారాగృహాధికారులకుగూడ ఈవిషయము తెలియును. జీతము లిచ్చి కారాగృహముల పరిపాలనమునకు కావలసిన ఉద్యోగుల నందరిని నియమించుట అసాధ్యమనియు, జీతము పుచ్చుకొని ధ్వినిచ్చేయువారిలోపాటు కాన్సిక్లర్లు ఆసిస్టెంట్లను లండన్ తప్పదనియు ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.

క్రిందటి అధ్యాయములో నేను నూచించిన సలహాలు అమలునందుండుటకైగాని ఈలోపము లంతమొందవు.

కారాగృహసంస్కరణము విషయమై ఈ అధ్యాయము నందు నేను వ్రాయలేదు. మాపై అధికారులుగ నియమింపబడిన కాన్సిక్లర్లు ఆసిస్టెంట్లను మాకును కలిగినసంబంధముల వివరించెదను.

బాంకరుగారు నేను ఎరవాడ ప్రధానకారాగారమునకు మార్చబడినపుడు ఒకవార్డు ఒకబర్గాని మాకివ్వబడిరి. బర్గాని అనగా నేమిట. ఈవార్డు కాన్సిక్లర్లవారు. వంశాబుప్రాంత్యు హిందువు. నేను హరకరను, ఇతడు హత్యచేసినందులకు కారాగృహవాసశిక్ష పొందెను. పూర్వసంకల్పముతో కాక కోపావేశమున హత్య చేసినట్లుగ అతడు చెప్పకొనుచుండెను. ఇతడొక చిన్నవర్తకుడుగ నుండెను. 14 సంవత్సరముల శిక్షలో 9 సంవత్సరములు ముగిసెను. కొంచమువృద్ధుడు. కారాగృహజీవితము ఆతనియందు మార్పుకలుగజేసెను. ఎల్లప్పుడు ఏదో ఆలోచించుకొనుచు కారాగృహమునుండి డిక్చార్జి అగుటకు ఆశురపడుచుండెను. అందుకై అతడెల్లప్పుడు కోపింపుడుగను నిరుత్సాహుడగుచుండెను. కాని తనఅధికారమును గుర్తించినవాడు. తన ఆజ్ఞలను నిర్వహించువారిని ఆదరించును. తనమాటకు అడ్డును చెప్పవారిని పీడించును. ఆతనినిచూచిన హత్యయొనర్చినవానివలె కనుపడెను. ఉరుడు చక్కగ చదువగలడు. మతవిషయములందు కొంత పట్టింపుగలడు. ఉరుడు భజనకీర్తనలను పాడుచుండువాడు. ఎరవాడ కారాగారపు పుస్తకభాండాగారమున ఖయిదీలొకరు దేశభావలయందు కొన్ని పుస్తకము లున్నవి. కారాగృహవిభజనలకు విరుద్ధముగ చిన్నచిన్నవస్తువులను దొంగలించి దాచుటయందు హరకరను గారు సమర్థులు. ఖయిదీలలో అధికసంఖ్యాకులీపనే చేయుచుందురు. చిన్నచిన్నవస్తువులను దొంగలించుచుండుట కుద్ధు తెలివి తక్కువయని ఖయిదీల సాంప్రదాయము. ఈ సాంప్రదాయము నుల్లంఘించువారు తోడిఖయిదీలనుండి బహిష్కరింపబడుదురు. కారాగృహమునంతయు ఒకఅడుగుత్రవ్విన ఎన్నియో గుప్తవస్తువులు వెలువడును. న్యూనులు, కత్తులు, కుండలు, సిగరెటులు, సబ్బులు మున్నగు వాని ఎన్నియో దొరకగలవు. ఎరవాడలో హరకరనుగారు దీర్ఘకాలముండి యుండుటచే వైదీలకిట్టి వస్తువులను సజ్జెయి జేయు అధికారిగ నుండెను. నిమ్మకాయలు కోయుటకు నాకోక కత్తి కావలసివచ్చెను. నూపరింపెండెంబు గారి ద్వారా కత్తి తెప్పించుకొనబడినది నాపని. హరకరనుకు చెప్పిన మిగుల సులభముగ నాకు కత్తి దొరకయిందెడిది. నాకును హరకరనుకును మైత్రి అధికమైన తర్వాత తన విచిత్రచరిత్రను నాకు వివరించుచుండెడివాడు. తాను అధికారులను మోసపుచ్చి చిన్నివస్తువులను దొంగలించి దాచిపెట్టు పద్ధతి సంపూర్ణముగ ఆర్భాటముగ వివరించుచుండెను. ఈవివరణ నా కెంతమాత్రము ఉత్సాహము కలుగజేయకుండుటకు చూచి అతడాశ్చర్యపడెను. తన పాపపాటును గ్రహించుకొని తప్పుదిద్దుకొనుటకు యత్నించెను. తానికి అట్లు చేయునని పశ్చాత్తాపముతో తెలిపెనుగాని ఈ పశ్చాత్తాపము నటనయని మాత్రము నాకు సందేహముండెను. కారాగృహాధికారుల కీ విషయము లన్నియు తెలియని పాపకులు భ్రమపడకుండను. ఇది ఎల్లరకు తెలిసిన రహస్యము. కొన్ని కొన్ని పర్యాయములు అధికారులు ఖయిదీలపట్ల ఈవిషయములందు సానుభూతి చూపుచుందురు. ఉత్పతోద్యోగుల ఉత్తరువులను కొనసాగించుచు, తోడి ఖయిదీలతో తగవులకు, అధికారులకు జ్ఞానదులను కలుగజేయని ఖయిదీలు తమ సౌకర్యములకొరకు కారాగృహ నిబంధనల నుల్లంఘించినను పర్యాలేదు.

ప్రథమమున నాకును హరకరనుకును పరస్పర సంబంధముల సంతోషకరముగ లేకుండెను. మేము అధికారులమని అతనికి తెలియును. కాని అతడు మాడ ఒక విషయమన అధికడే. గౌరవకరముగ రికార్డు గలవాడు. బాంకరుగారు మునుపటిదినమే వేరుచేయుటది. తన అధికారమంతయు హరకరను నాపై పాగించెను. తాను గీచిన గీత నేను దాటకూడదు. కాని నేనెంతమాత్రము వినునకొనక మారు చెప్పక నాపని నేను జేసికొనుచుంటిని. నాచదువు నాపనియందు నేను నిమగ్నుడై యుండుటచే హరకరను పిచ్చి ఉత్తరువులను అంతలత్త్యు పెట్టలేడు. హరకరను తన తప్పును తెలిసికొనెను. అతని చిలిపితనము నాకు వినుకు కలుగజేయలేదు. నే నావిషయమై ఎట్టి శ్రద్ధపహింపలేదు. నేను దౌర్జన్యరహితముగ అసహాయోద్యమము నవలంబించితిని. అతడు నాకు తోడ్పడ ప్రారంభించెను వ్యక్తులుగాని, సంఘములుగాని, ప్రజలుగాని దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమము అవలంబించినయెడల ప్రతిపక్షులు తప్పక లొంగి పోయి సహకారమునకు దిగెదరు. నేను హరకరను మిత్రులమైతిమి. బాంకరుగారు మరల నాతోచేరిరి. నన్ను గురించి పొగడుచుండుట కారాగృహములో బాంకరుగారి పనిగ నుండెను. హరకరను ఇతరులు నాగొప్పతనమును సమముగ గ్రహింపలేదని బాంకరుగారు అభిప్రాయపడుచుండిరి. రెండుమాడు దినములలో నా అవస్థ అంతయు మారినది. పొత్తిగడ్డలలో బిడ్డవలె నుండవలసి వచ్చెను. నాగది నేను చిమ్ముకొనకూడదు. నా గుడ్డలను నేను ఎండవేసికొనకూడదు. నేను గొప్పవాడను నే నేమియు జేయకూడదు. కడకు చేతిగడ్డయొనను ఉతకకూడదు. చేతిగడ్డ తడుపుచుండుటను హరకరను చూచినట్లయిన, అతడు లోపలికివచ్చి నా చేతుండి ఆ గడ్డ లాగివేయుచుండెడివాడు అధికారులకిదంతయు తెలిసినదో లేక మరి ఎందులకో తెలియదుగాని హరకరను మావద్దనుండి వేరుచేయబడెను. మాకు చింత కలిగెను. మాచింతకు హరకరను చింత అధికముగ నుండెను. మాతో నన్ను పుడు అతడు తినుటకు పండ్లు మొదలగునవి అధికముగ దొరకుచుండెను. ఇంతేకాక మాకీర్తి వ్యాపించుచున్న కొలది ఇతర ఖయిదీలలో హరకరనుకు గౌరవము అధికమునందుండెను. పసారాయందు పండుకొనుటకు నాకు అధికారులు అనుజ్ఞ వోసగిరి. ఒక టే వార్డు రు యుండుట అపాయకరమని తలచిరికాబోలు. లేక వెలుపలపరుచు ఖయిదీలను కాపుచేయుటకు ఇరువురువార్డులు జండువలయునని కారాగృహమునిబంధనకాబోలు. గంగతిమోతెలియదుగాని రాత్రిమ్యటికి మరియొకవార్డు ఉండునట్లు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఈ కొత్తవార్డుపేరు మబసుఖాను. ఇతడు బలూచిదేశస్థుడు. హరకరను ఇతడు సహకారికులు. ఇద్దరును మైత్రిగలవారు. మబసుఖానుమాడ హత్యనేరమునకేతనపొందెను. అతని తెగవారిలా ఏదోపొట్టాటవచ్చి ఇంపనిజరిగెను. మబసుఖాను ఎంతసాడుగువాడో అంతవికారవత్తు స్థలముగలవాడు. అతనిని చూచినప్పుడెల్ల నాకు పోకతల్లిజ్ఞాపకమునకువచ్చును మబసుఖాను మొట్టమొదట రోజుననే నాకెట్టికష్టము లేకుండ చేసెను. “నేను మీపై కావలయుండుటలేదు. నన్ను మిత్రునిగ భావింపుడు. మీ ఇష్టమువచ్చినట్లు చేయుండు. మీకు నేనేమియు అడ్డుమరాను. మీకేమైన కావలసినవిషయమేను చేతనయ్యెనేని సంతోషముతో జేసెద” నని అతడు చెప్పెను. మబసుఖాను మాతలెప్పువాడుకాడు. అతడెప్పుడును సనియముగ నుండెను. అతడు ఖయిదీలలో జరుగు లోపాలకారిపనులగుర్చి నాకు చెప్పి చేయుమని బోధించెను; గాని నేనటుల చేయనందులకు చాల చింతిల్లెను. “ఈ మనకు కావలసినవానికి గృహసహాయము చేసికొని నిడు. ప్రతిరోజును తిన్నదే తినుచుయుండుటలన జీవించుట దుస్సహముగను. మీరన్న వేరు. మీరు మతదర్శము ననుసరించెదరు. అయ్యది యేమిట ప్రాణదాయకముగ నుండును మేము హత్యలను చేశితిమని మాకు తెలియును. ఎంతత్వరలో నీలైన అంతత్వరగా బయటకు పోవలయునని కోరుచుండుమని” అతడు చెప్పెనుండెను. మబసుఖానుపై జేయిలకు ప్రీతిమొండు. ఒకసారి ఆయన సంతోషమును పట్టాలక ఇట్లెనెను. “అతనినిచూడుడు ఆయన చాలపెద్దమనిషియని నాభావము ఏదోపట్టరాని కోపమువచ్చి హత్యచేసెను. అందులకు పశ్చాత్తాపము నొందుచున్నాడు మబసుఖానుకంటె మంచివారు బయట ఎక్కువమంది లేరని నేను చెప్పగలను. ఫైదీలందరు హంతకులని తలచుటతప్పు మబసుఖాను చాల సమృద్ధమైనవాడును ఉదార పురుషుడని నేను కనుగొంటిని. నాకు అధికారమున్న ఈరోజుననే అతని వదిలేడివాడను”. జేయిలరు చెప్పినదానిలో తప్పేమియులేదు. మబసుఖాను మంచివాడు. ఐతే జేయిలలోకల్ల అతడొక్కడే కైదీలలో మంచివాడుకాడు. ఈసందర్భమున ఒకసంగతి చెప్పె

శ్రీ మాన్ గంగారేలు నెట్టిగారు

క్షమాపణ ఏమియును తెలుపలేదు

శ్రీమాన్ నెట్టిగారు నిన్న (1వ తేదీ) కాన్పూరు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ఖద్దరుబట్టలను గాంధీబోసిని ధరించి హాజరై ఆయనవయసు 80 సంవత్సరములు. ఆయనకు యింకను సంపూర్ణారోగ్యము కలుగలేదు. చాలనీరసముగా నున్నారని ఆయనమీద తేబడిన కేసును ప్రస్తుతము దొరతనమువారు రద్దు పరచుకొనిరి. అవసరముకలిగినచో యీ కేసును మరల తెచ్చుట కిందువలన వారి కభ్యంతరము కలుగదు.

నెట్టిగారి ప్రకటనము

“దొరతనమువారు నన్ను క్షమాపణ కోర మనలేదు. నేను క్షమాపణ తెలుపలేదు మదరాసు మెయిలుపత్రికలో మొన్న (జూన్ 20వ తేదీ) నేను క్షమాపణ కోరితిని ప్రకటింప బడినవార్త కుంతబద్ధము. ఈకేసును కాన్పూరునుండి చెన్నపురికిగారి బొంబాయికిగారి మార్చవలెనని నేను రాజప్రతినిధికి అట్టి పెట్టితిని. చెన్నపురి దొరతనమునకు అట్టి పెట్టవలెనని యిండియాదొరతనమువారు నాకు తెలియపరచిరి. అప్పటికి వాయిదాగడుపు సమీపించినందున నాకింకను సంపూర్ణారోగ్యము కలుగకపోయినను నేను నా నిర్దోషి నని ప్రకటించుట కెటులనో కాన్పూరు చేరితిని. అదృష్టవశమున దొరతనము వారు కేసును రద్దుపరచుకొనిరి. ఈకేసును మరల నెపుడైన తెచ్చుట కిందువలన నాక్షేపణ కలుగదని దొరతనమువారు ప్రకటించినను ప్రస్తుతము రద్దుపరచినందులకు వారికి వందము లర్పించుచున్నాను. దొరతనమువారు రెప్పుడుకోరిన సప్తము హాజరై నేను నిర్దోషి నని ప్రకటించుటకు సిద్ధముగా నున్నానని” ప్రకటింపవలెనని నెట్టిగారు ముమ్మలనుకోరిరి. (అ.ప్రె)

అల్లాబాదును ముఖ్యకట్టణముగా నిలుపునంపుము

అల్లాబాదు, జూలై 1—అల్లాబాదునే ముఖ్యకట్టణముగా నిలుపుటకు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట ఏర్పడిన ఈ సంఘమువారు, అల్లాబాదుకు ముఖ్యకట్టణముగాగల హక్కులమీదికి స్థానిక ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ఆక్రమణములనుగూర్చి గట్టిగా విన్నవించుకొనుటకు ఏర్పాటులను చేయుచున్నారు.

యమునలో బడి మృతిజెందుట

అమెరికను వ్యవసాయసంస్థలోని నిద్రుర మౌందవ క్రైస్తవబాలరు చేపలు పట్టుటకై పోయి యమునలో బడి మృతిజెందిరి. ఒక్కశవము మాత్రమే తీయబడెను. (అ.ప్రె)

నల్లజికాలువ చాజెక్కు

అల్లాబాదు, జూలై 1—పంజాబు బహవల్ పూరు, బిక నీరులలో నల్లజిక్కులయకాటన వ్రాజై అభివృద్ధిగాంచుచున్న దని పయినీరు పత్రికకు తెలియుచున్నది.

కోటాజిల్లాలో నాయ బుతహాసీల్ దారు చంపబడుట

కోటాజిల్లాలో నాయ బుతహాసీల్ దారు చంపబడుటకు మహమ్మద్ అక్రమ్ ఖాను జూన్ 27వ తేదీన చంపబడినట్లు ఒకవార్త వచ్చినదని “పయినీరు” యొక్క సరిహద్దు విలేఖరి తంతిచేయుచున్నాడు. కోటాజిల్లా-బన్నూ రోడ్డు మీద టోంగాలో ప్రయాణము చేయుచుండగా అతనికి 3,4 గుండుబెబ్బలు తిగిలి వెంటనే చనిపోయెను.

కోహట్టు కాంటన్ మెంటులో జూన్ 28 వ తేదీన రైల్వేస్టేషనునకు టంటుండైచు తువాకిడెబ్బతని చనిపోయెను. ఎవరుకొట్టికో తెలియదు. (అ.ప్రె)

నను... అరెనిని మంచివానిగ చేసినది జేయిలకారు. బయట నున్న పుడుకూడ అతడు నుంచివాడే.

జేయిల్లో ఒకకాన్సిక్లర్ ఉద్యోగిని ఒకేపనిమీద దీర్ఘకాలమును ఆచారములేదు. ఎప్పుడును మార్పులు జరుగుచునే యుండును. ఇట్లు జాగ్రత్తపడుట అవసరము. ఇప్పటి జేయిలు ప్రభుత్వవిధానము ప్రకారము కయిదీలు ఎవరితోను స్నేహమును బాంధవ్య మేర్పరుచుకొనుటకు నిలులేదు. అందుచేతనే మారు ఎందరో కాన్సిక్లర్లు ఉద్యోగులతో పరిచయము కలిగినది. గుమారు రెండుమాసములైనపిదప మబసుఖాను పోయిఆదానువచ్చెను. ఇతనినిగూర్చి ఈసారి అగ్నాయములో తెలిపెదను.

మౌ. క. గాంధీ,

విదేశవార్తలు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలవార్త)

లండన్, జూన్ 30:— భారతదేశములో శాసనసభలను ప్రస్తుతము ఆంగ్ల భాష నధ్యక్షించు ఎవరో కొలదిమంది మాత్రమే ఆకమించుకొనుచున్నారు. కాన నర్ ప్రభావంకరపట్టినారు సూచించినవారిది సాధ్యమైనంతవరకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును గావించి ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ఒక భాషను నియమించవలెనని ఏటుగారు గోర దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ భారతసంస్కరణచట్టమున 246 వ పేరాలో జెప్పబడిన సంగతులను రిచర్డ్సుగారు తెలియజేసిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును కొత్తగా జేయుటకు ఆలివియరు ప్రభువు ప్రారంభింపదలచుకొనలేదని తెలియజేసిరి.

ఇండియాలో ప్రావిన్సియలు, సబార్డినేటు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతముల విషయమై లీకమిషను నివేదికను సెప్టెంబరు మాసములో అసంబ్లివారు చర్చించువరకు దానినిగూర్చి చర్చను దీసికొనవలయునని రిచర్డ్సుగారు వార్లెడ్ గారికి బదులిచ్చిరి. స్థానిక ప్రభుత్వములతో నాలోచించి సాధ్యమైనంతవరకు రాష్ట్రీయములతోగూడ సహకారమును సహజముగా నుండునని జేయువిషయమై ఆలోచించెదమనిరి. లీకమిషనువంటి ఒక కమిషను నీవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమించ దలచుకొనలేదా యని వార్లెడ్ మిస్ట్రీ గారడిగిరి. ప్రస్తుతము జవాబునీయజాలనని రిచర్డ్సుగారు రనిరి.

మధ్యపరగణాలలో స్వరాజ్యవాదులు రాజకీయబంధుల కాసనసభ్యత్వమునకు అర్హులగుటకు ఒక చట్టమును ప్రవేశపెట్టు నున్నారని సంగతి తెలియదనియు రాష్ట్రీయ కాసనసభ వారు ఇండియా గవర్నమెంటు ఆర్డర్ నిబంధన నుల్లంఘించుటకు అధికారము లేదనియు, కాల్సాక కాళాల ప్రభుత్వకళా కాలగానయు చాట్టర్జీగారిని ఆకళాకాల పాలకవర్గమువారు పనిలోనుండి తొలగించిరి పత్రకాముఖమున విన్నదానికంటె ఎక్కువ తెలియదనియు రిచర్డ్సుగారు మిల్స్ గారికి బదులిచ్చిరి.

జిన్నాగారు సంస్కరణవిచారణ సంఘసభ్యత్వము నంగీకరించునపుడు ఎట్టివరతులను గోరునది తెలియదని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

కలకత్తాలో ప్రధానమగు కళాకాలలు, పాఠశాలలున్న ప్రదేశములనుండి సారాయిదుకాణముల నెత్తివేయుపని అంతయు బెంగాలుగవర్నరు మంత్రులతో ఆలోచించి చేయవలసినదనియు ఈదుకాణముల నెత్తివేసినది లేనదీ తనకు తెలియదని రిచర్డ్సుగారు విల్సన్ గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

భారతదేశ రాచకీయములు

కర్జున్ ప్రభువు భయము

స్వపరిపాలనమును 10 దేండ్లు దాటినగాని ఇవ్వరాదనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలవార్త)

లండన్, జూన్ 2:— జేషనలు యూనియన్స్ లాసగిన విందు సందర్భమున విదేశాంగ సామ్రాజ్య రాచకీయములను సింహపలోకనము గావించి ప్రభుత్వమువారిని నిందించుచు కర్జున్ ప్రభువు ఇట్లు నుడిచెను:— భారతదేశ వ్యవహారములను గూర్చి నేనెంతయు భయపడుచున్నాను. భారత దేశమున కీయబడిన సంస్కరణములు విదేశములతో జేయబడెనని నేను జెప్పుటలను. కాని మనము సదుద్దేశ్యముతోడనే సంస్కరణములను ఇచ్చినారము. వాటిని అమలులో పెట్టి తీరదము

కాని సంస్కరణములను మార్చి ఇప్పుడే స్వపరిపాలనము నొసగుటకు 10 దేండ్లు గడువవలెను. తప్పదు. కాని ఈసంస్కరణములను త్రోసివేసి తక్షణము భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నీయవలెనని ఆందోళనము ఇంగ్లండులో బెరుగుచున్నది. మనము ఆదేశముపై అధికారమును వదిలి దూరముగ నుండి మేని పరిపాలన మంతయు భగ్గు మగును. భారతదేశమును గూర్చి అనుభవము గలవారెవరును భారతదేశ భాగ్యదయులను గూర్చి భయపడకమానరు. మనమంతయు జెప్పుసంగతులను జూడ వారు మనకు ఆపాయము లేకుండ జేసెదరని నాకు నమ్మకము లేదు.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ

జనీవా, జూన్ 1:— అంతర్జాతీయ కార్మికసభలో స్వీట్ పనివాండ్ర ప్రతినిధి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఆక్షేపించుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వాషింగ్టన్ ప్రదంబడికను పనిలేనికార్మికుల విషయమై అంగీకరించిన ఒడంబడికలో కోరికప్రకారము స్వారంత్ర్యముగల పనివాండ్ర సంఘములను స్థాపించలేదనియు ఆక్షేపించిరి. ఇండియాలో పార్టీక్రామిక కార్మికులకు పనిలేకపోవుట లేదనియు అపుడప్పుడు వ పనాయములో పనిలేనివారలకు ప్రభుత్వమువారు శివ్యముగ ఏర్పాటును జేయుచున్నారనియు ఛట్టర్జీ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

వరేంద్రవరీశోధక సంఘము

తరఫున బెంగాలు సివిలియన్స్ ప్రెంచి అనునాత డిప్లొమేటివ రోనాల్డుషేగార్ రధ్యక్షత్వము వహించిరి. తత్సందర్భమున రోనాల్డు షేగార్ రీసంఘమువారి పరిశోధక పనిని కొనియాడిరి. ఈసంఘమున భారతీయకళానిధులు గలరు. ప్రాచీన ఘనత నంతకు ప్రతిబింబింప జేయుటకు ఇండియాలో ఇప్పుడు పూనుకొనిరి. అందుచే ఈప్రత్యక్షాసంఘమువారు పూనుకొన్న పని మరి గౌరవింపదగినదనిరి. నిజస్థితులను జూపుట కంతగ ప్రయత్నించుట లేదు. ఇంగ్లండులో అందరకును నమ్మనములను, విద్యాభ్యుత్సాహభకరముగ నుండునటులను భారతప్రతికల్పలను ప్రసిద్ధమైనవాటిని లండనులో స్థాపించు టవసరమని లాల్ బెన్స్ వినియన్ గారనిరి.

జంషద్పూరు గృహపరిస్థితులు

లండన్, జూన్ 30:— జంషద్పూరులో ఒక్క కాపురముండదన ఇంట్లా ముగ్గురు కాపురము జేయుచున్నారనియు 10 అడుగులు పొడవు 8 అడుగులు వెడల్పుగల గదిలో ఆరుగురు నివసించుచున్నారనియు ఈవిషయమై విచారింపవలెననియు కామన్వెల్త్ లో మిల్స్ గారు గోరిరి. జంషద్పూరులో తాతాకంపెనీ వారి సారాయి లై సెన్స్ వ్యాపారమును జేయుచున్నారనియు అచట స్థలమంతయు వీరిదేయగుటచే తమ అనుమతి లేనిదే ఖాళీస్థలమును ఆక్రమించుకొననీయుట లేదనియు తెలియజేసిరి. ఈవిషయమై ఇండియాసహాయకమంత్రి ఏమైన చర్యను తీసికొనెదరా యనియుడుగ ఇంతవరకే సంగతినిగూర్చి ఆలివియరు ప్రభువునకు తెలియదనియు వివరము లన్నిటిని తెలియజేయమని వ్రాసెదమనియు రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

జపానుయువకుడు అమెరికను పతాకము నెత్తుకుబోవుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలవార్త)

లండన్, జూన్ 2:— జపాను రాజధాని టోక్యో లో మున్నాడు. యువకుడొకడు నిన్నటిమధ్యాహ్నము టోక్యోలో అమెరికా రాయబారికార్యాలయమున ఎగురుచున్న అమెరికనుపతాకమును గ్రొందరుడించి ఎత్తుకొనిపోయెను. ఈప్రదేశము భూకంపమువలన పాడైనది. పోలీసువారు వీనిని వెంటాడిరి. కాని పట్టుకొనలేకపోయిరి. కాని ఈద్రోహినివశో కనుగొనటకు అన్నిప్రయత్నములను జేసిరి.

దక్షిణఆఫ్రికా ఎన్నికలు

కేపుటౌన్ జూన్ 2:— స్మిట్సు సేనాని ప్రత్యర్థిలేకనే స్వాందర్బన్ స్థానమున నెన్నుకొనబడిరి.

జర్మనీ సైన్యములను దగ్గించుట

సైనికపరిశీలనసమన్వయ

బెర్లినువరతులు

పార్రిస్, జూన్ 30:— మిట్రమండలి పరిశీలనలేఖకు హరియటుగారికి జర్మను రాయబారి తమ ప్రత్యుత్తరమునంద చేసిరి.

జర్మనులకు యుద్ధముచేయుతలంపే లేదనిరి. రహస్యపు సైన్యము నెంతమాత్రము ఏర్పాటుచేయుట లేదనియు అయ్యడి నిమ్మియోజనమునియు ఉపద్రవకరమనియు ఏకగ్రీవముగ తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ సైన్యమును తగ్గించిరి. వ్యాయామక్రీడలకు సంబంధించిన కొన్ని రాచకీయసంఘములు జర్మను యువకులను తయారుజేయుచున్నారు. వానికి సైనికసంఘముతో సంబంధము లేదు. జర్మనీ ఇప్పుడు ప్రపంచములో ఏదేకము ఉండనట్టిదాక్కాగడతయందు, దుర్భరపరిస్థితులందున్నది. ఎట్టిసహాయములేకున్నది. అట్టితరీ అనుభవముగల ఏమైన కోహ్యోగిగూడ జర్మనీ యూరపులో కట్టిపట్టిపోదనని తలంపజాలడు. ఇతరజాతులు సైన్యమును తగ్గింపకపోవుటచే యూరపులో కాంతికి భంగముగలుగునని భయపడుచున్నారు. మిట్రమండలి గణక ఇదే ఆఖరుసారిగ సెప్టెంబరు 30 తేది లోపు సైనికపరిశీలనగావించిన అంగీకరించెద మని జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమున దలియ జేసిరి.

బెర్లినువరతులు

అంచనా

ఒకనెలవరకు సైనికపరిశీలనము నాపుకేయవలెను. కర్మాగారములను పరిశీలించుటకు పరిశీలకసంఘమువారు ప్రారంభింపవలెను. చెన్నైయిల్లు వరతులకు భిన్నముగ సైన్యముల సేర్పాటు జేయరాదు. యుద్ధసామగ్రిని తయారు జేయరాదు. ఈవిషయములే అమలు జరుగునటుల కాసనములను అమలు జరపవలెను.

మొదటి వరతువలన జర్మనుల యభిప్రాయము లేలును. వారి యభిప్రాయమును గనుగొనవచ్చును. కాని జూన్ 16 వ తేదీని లండనుసభా పర్యవసానము లేలువరకు కాలయాపనము జేయుటకు ఇట్లు జర్మనులు గోరుచున్నారని పార్రిస్ లో అనుకొనుచున్నారు.

జర్మను ఆయుధముల పట్టిని మిట్రమండలి సైనిక పరిశీలక సంఘమువారు తయారుజేయుట కంగీకరింపలేదు. ఇది గనుక పరిశీలకసంఘమువారికి నచ్చిన ఆయుధములు సరిగానే యున్నవని తోచినచో పోలీసు, ప్రస్తుతమున్న యుద్ధసామగ్రిని గూర్చి అంతగా పరిశీలంపరు.

దక్షిణఆఫ్రికా మంత్రి వర్గము

ప్రిటోరియా, జూన్ 30:— హార్ట్ జానుసేనాని ప్రధానామాత్యుడుగ నుండును. దేశీయవ్యవహారములను చక్కచెట్టును. కార్మికసభ్యుడు కర్నలు క్రిస్టేలుగారు కార్మిక రక్షక మంత్రిగ నుండును బోయిడెలుగా రొక మంత్రిగ నుండును.

భారతసంఘమువారు

ఆలివియరు ప్రభువు

నకు భారతసంఘము వారిచ్చిన విందుసందర్భమున ఆలివియరు ప్రభువు ఇట్లు జెప్పెను:— ప్రపంచము ఇప్పుడు మార్పులను జేస్తున్నది. వాటికి మన పక్షమువారి యభిప్రాయములు అనుకూలముగ నుండును. అట్టి మార్పులను జేందుసమయమున నేను ఇండియామంత్రి నగుట నాయద్యత్తము.

దేశ భూములు

గావించబడిన జరనులు

100 000 మంది ప్రాంసు బెర్లియరవారాక్రమించుకొన్న ప్రదేశములకు తిరిగివచ్చిరి. దూరలో గూడ 40000 మంది ప్రవేశించిరి.

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

“మహాత్ముడికిను నిర్ధారణ చేసికొనలేదు. నేడు నిర్ధారణచేసికొని రేపు దానినిగూర్చి ఎంగు యుడియాకు తికమక కొక వ్యాసము వ్రాయును. ఆవ్యాసము ముందుగా మాకిచ్చెదనని వాగ్దానముచేసెను. దానిని మేము వెంటనే ప్రతికరము పంపెదము. మహాత్ముడిటులనుడివెను.”

“ఇప్పుడు నా ఆభిప్రాయములను తెలుపుట చాల కష్టము. తెలుపదగిన విషయములు లేనందునగాదు. విషయము లత్యధికముగా నున్నందునకే. అతిమిక్కిలిగా భుజించుటలన జీర్ణశక్తికి భంగము కలుగుట తప్ప నంతకుంటే లాభమేమి యును కలుగదు. అటులే యీ విషయములను సరిగా నవగతము చేసికొని మెదడులో సరిగా నెర్పరుచుకొనిననేగాని పాక కులకు సుబోధమగునీతిని వ్రాయ వీలుండదు గాన ప్రస్తుతము స్వయముగా చూచినవారు నిష్కపటముగ తెలుపు విషయ ములను విలేఖరులు చిలవలు పలవలు కల్పించి తెలుపు విషయములను వినుటతోనే దేశీయులు తృప్తిపొందవలెను. నాటకము నాడెనువారికంటే చూడవచ్చినవారే కథను బాగుగ గ్రహింపగలరను సిద్ధాంతము ననుసరించి ముఖ్యవిషయ ములనుగూర్చి ప్రేక్షకులను విలేఖరులను తెలుపు విషయ ములను బట్టియే దేశీయులు చాలవరకు భావింపకొనగలరని నమ్మెదను.

నా నాలుగుతీర్మానములు నోడిపోయెను నే నుపపాదించిన నాలుగు తీర్మానములపైని ఓట్లు పుచ్చుకొనగా ప్రతికూల సంఖ్యకంటె అను కూలర సంఖ్యయే కొంచెము హెచ్చుగా నుండు టచే లోకవృత్తము ననుసరించి నాతీర్మానములు నెగ్గినట్లే అంగీకరింపబడినను నాలుగు తీర్మాన ములును వీగిపోయెననియే నేను నిశ్చయముగా తలచుచున్నాను. ఇప్పుడు నాకు నిజసిద్ధిబాగుగా గోచరమైనది. అందుపైని నే నాత్మపరీక్షను దీక్షగా ప్రారంభించితినిగాని నాకింతవరకును సరియగు ప్రత్యుత్తరము రాలేదు.

వైకం సత్యాగ్రహము

దీనినిగూర్చి స్థాయిసంఘసభలో నుపపాదించవలెనని కేరళరాష్ట్ర ప్రతినిధులు నమ్మకొరగా నే సంగీకరింపలేదు. ఇట్టి స్థానికసమస్యల విషయమున నాయారాష్ట్రములవారు స్వతంత్రమై నాధారపడవలసినదే గాని భారతసంఘమువలన బదులు పుచ్చుకొనిన సహాయముపై నాధారపడగూడదను నుద్దేశముతో నేను మొదట నిరాకరించితిని గాని యిటీవల వైకంలో పలంబీరులపైని జరుగుచున్న దౌర్జన్యములను గూర్చిన వార్తలను ప్రతికరముల చదివినపిమ్మట నట్టితీర్మానము నుపపాదించు పక్షాభిప్రాయము నేను పొరబాటు చేసితినేమో యను సంశయ మిప్పుడు కలుగుచున్నది. ఇప్పటి క్రొత్తపరిస్థితులపట్టి చూడగా స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానముచేసి యుండవలసిన దనియే నాకు తోచుచున్నది. ఈ వార్తలు నిజమేయైనచో భారతకార్యసంఘసభలో నామోదించబడుటకు నే నొక తీర్మానమును పంపించెదను. పూర్వాచారపరాయణులు పంపించిన తుంటులు నిరపరాధులగు సత్యాగ్రహులను నిష్కారణముగ బాధించుచుండగా తిరువాన్కూరు సంస్థానోద్యోగులు మిన్నక చూచుచున్నారు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారు చాల విజ్ఞానసంపన్నులను విఖ్యాతిగలరు. భూతదయకొరకు కాకపోయినను తమ విఖ్యాతిని నిలుపుకొనుటకై నను వారు తమ విధిని నెరవేర్చెదరు గాక యని నమ్మెదను. ఈ రీతిగా నీ తుంటులు సత్యాగ్రహులను క్రూరముగ బాధించుచుండుటయే నిజమైనచో నిది చాల నాందోళనకరమే. సత్యాగ్రహ కంక్ష లో నున్నము పోయిచున్నారు. వారు తొడిగిన ఖడ్గరు చొ

క్కాలను చింపి లాగిజేసి తగులబెట్టుచున్నారు. పలంబీరులు రాష్ట్రముపై నాలు వడకుండుగా ఉద్యోగులూ రాష్ట్రముల నేల తీసికొని పోవలెనో నాకు బొత్తిగా బోధపడలేదు. ఇప్పుడైన దర్బారువారు తగినచర్యను జరిపి కాంతిని కలిగింతురనియు వెనుకటివలె కాంతిసంరక్షణముకొరకు మాత్రమే ప్రయత్నింతు రనియు నమ్మెదను. ఇది సత్యాగ్రహులకు గొప్పపరీక్షావసరము. ఇప్పుడేవారు కాంతిని పూర్తిగా పూనవలెను. దౌర్జన్యమును పూర్తిగా త్యజింపవలెను. కలవరపడగూడదు. వారు ప్రతి కార మొనరింపకుండ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచు కష్ట ము లెన్నికలిగినను చలించకుండ నిలువ గలిగినచో వారికి తప్పక విజయము కలుగును. వారు మానముతో కష్టముల ననుభవింతుటవలననే గూండాలకును పూర్వాచారపరులకును గూడ క్రూరత్వము తొలగగలదు. తామిట్లు రాక్షసకృత్య మొనరించినందులకు తమకు కలుగు ప్రతిఫలము అపకీర్తి తప్ప మరేది యునుకాదని వారు గ్రహింపగలుగుదురు.

అకాలీల సత్యాగ్రహము

అకాలీల సత్యాగ్రహమునుగూర్చి భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు రామోదించిన తీర్మానమువిషయమున కె. ఎం. ఫణికుమారు (అకాలీ సహాయక కాంగ్రెసు ప్రకటన సంఘ కార్యదర్శి) యిటుల ప్రకటించిరి. “మహాత్ముడు పూనా లోనున్నపుడు అకాలీలు తొందరపడగూడదనివారిని హెచ్చరించెను. అప్పటినుండియు మహాత్మునకును అకాలీలకును కొన్ని ఆభిప్రాయభేదము లేర్పడెనుగాని ఇప్పుడవియన్నియును తొలగిపోయినవి. శిరోమణి సంఘమువారు మహాత్ముని సంశయములనన్నిటిని తొలగించిరి. పిమ్మటనే మహాత్ముడు యంగు యుడియాలో నొక వ్యాసమును ప్రకటించెను. ఇప్పుడు భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలో నీ విషయమును తీర్మానము గూడ ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. దీనిని బట్టిచూడ అకాలీల సమస్యకు కాంగ్రెసువారు తోడ్పడుటకు స్థిరపరచుకొనినట్లు స్పష్టముకాకమానదు. ఇక కాంగ్రెసువారు మానః పూర్వకముగా సహాయము చేయుదురు. బద్ధువుడు సంఘము వారి ప్రయత్నములు విఫలమగుటచే నీక దొరతనమువారు మరలకతినపక్షతులనలంభింపగలరు గాన నిపుడిట్టి సహాయ మత్యవ సరము. సర్వమార్గంహెయిలీగా రిపుడు గవర్నరుగావచ్చినందు న మరల వారు కతినచర్యలను ప్రారంభించుట నిశ్చయము. నూ చనలన్నియు నటులేకనబడుచున్నవి. శిరోమణిసంఘమునకు ప్రతి కూలముగ నుండు సంస్థలనన్నిటిని దొరతనమువారు ప్రోత్సహింపవలెనన్నారు. సిక్కులు ఈసంఘర్షణమును ప్రత్యేకము సిక్కులసంఘర్షణముగమాత్రమే భావింపక స్వరాజ్య సంపాదనమున కొకసాధనముగా భావింపగోరెదను అని” ఫణికుమారు, ప్రకటించిరి.

“నేడు 2 వ తేదీని మహాత్ముడు మాతొసంగెడు వ్యాసముతో భారతకాంగ్రెసు సంఘమునుగూర్చిన మాప్రత్యేకతంతివార్తలు ముగింపబడును. కాంగ్రెసుఉద్యోగులను తంతికార్యాలయము వారును అహమదాబాదులో మాకుచేసిన సహాయమునకు మేము చాలాకృతజ్ఞులము తెల్లగాపునూపర్చెంటు రావునాహేబు వి. ఎస్. పాల్గీగారి కచట నవకాశములు కొద్దిగానున్నను చాల సమర్థతతోపనిచేసిరి. వారిసహాయమే లేనిచో అపరిమితములు సతిద్దర్శములునగు తంతివార్తల నింతశీఘ్రముగపంపగలిగియుండదు అని అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

పత్రికాభిప్రాయములు

అలహాబాదు పత్రికలు

లీడరు

“స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్మునివలలో పడిపోయిరి. వారిస్వతంత్రశక్తి పూర్తిగా అంతరించుటకు మహాత్ముడు క్రమక్రమముగ కీర్ణనన్నిటిని వినింపకమానడు. దేశమునందసంస్కృతులగువారి నందరిని కూడదీసి మహాత్ముడు మరల నడిపించునని తోచుచున్నది.”

ప యు నె రు

“విజయము మహాత్మున కేకగిన్నట్లుగుపడుచున్నను అది నామమాత్రమే. రెండుపక్షములవారిస్థితిలోను మార్పుమియును కలుగలేదు. వారు యధాస్థితిలోనేయున్నారు.” (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ మయిఅవరం బూలభారతసమాజమువారు (5-7-24) తేది బెజవాడలో కనివారంరాత్రి కనకార యను నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

శ్రీకృష్ణ సౌందర్య భవనము హరికథలు తె నా లి. హరికథలు ము.రా.రా.శ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారిచే 5-7-24 సీతాకళ్యాణము శనివారము 13-7-24 ఆదివారము

పాదుకాపట్టాభిషేకము

నో టీ సు

నెల్లూరు అడిషనల్ డిస్ట్రిక్టు ముననబుకోర్టులో అసలు నెం. 8 రు 1924 సం॥ వాది: — గూడూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి. ప్రతివాది: — కె. రంగాచార్య. ప్రతివాదికి తెలియజేయడ మేనునగా: — నీమిద వాది ప్రోనోటునుబట్టి రు 150-0-0 లకు దావా తెచ్చియున్నాడు ఈదావా పైకోర్టువారియెదుట 10-7-1924 తేదిన విచారణ వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆరోజు మీరు పగలు 10 ఘంటలకు కోర్టుకు హాజరుకానియెడల మీ పరోక్షములో కేసు విచారించి తీర్మానించబడును.

చుండూరు వె. కటక్రిష్ణయ్య, విన్నా రాజగోపాల్, వాదిపక్షము, నెల్లూరు

శ్రీ రామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల- బెజవాడ

తొమ్మిది సం॥ లనుండియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలను అవిచ్ఛిన్నముగ నిర్వహించుచున్నట్టియు ఉయ్యూరు, మెలవరం, ముత్తూరు, జయంతిపురం వగైరా జమీందారుల మన్ననల నందినట్టియు, స్వతంత్రభవనమును స్వంత మూలికావనమును కలిగినట్టియు సమర్థులయిన ఆయుర్వేద పండితులు కలిగినట్టియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్య శాలా సంఘమువారు యీ వైద్యశాల నవంబర్ 2 వ తేదీన 1924 వ సం॥ ఆగష్టు 2 వ తేదీనుండియు వై కళాశాలను నిర్వహించెదరు. ఈ కళాశాలయందు సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదవిశారద భిక్షక్ పరీక్షకులకును ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ పరీక్షకులకును తగినట్లుగా విద్యగలుపబడును. మఱియు ఆంగ్లవైద్యులచే అనాటమి, ఫిజియాలజీ మొదలగు విషయ ములు నేర్పబడును. ధర్మవైద్యశాలయందు కాంపౌండ్ మెన్, (బేషధ దానవిధానము) రోగనిదానము, బేషధనిర్మాణ పద్ధతియు, మూలికావనమందు మూలికా పరిజ్ఞానమును, లక్ష్యణ సమన్వయముగా బోధింపబడును. సంస్కృతవిద్యాగ్రంథ పంచకావ్య పరిచయమైనను ఉండవలెను. ఆంగ్లవిద్యాగ్రంథలకు చక్కని భాషాపరిజ్ఞానమైనను ఉండవలయును. వీధవిద్యార్థులకు తగు పాఠ్యములు చేయబడును. జులయి 25 వ తేదీన ప్రవేశ పరీక్షబరుపబడును. ఛెరగోరు విద్యార్థులు జులయి 20వ తేదీలోపల యీక్రిందివారికి దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. ఈ కళాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుటకు సమర్థులయిన ఆయుర్వేదపండితు లొకరు కావలసి యున్నారు. యోగ్యతనుబట్టి తీరముయ్యబడును. యోగ్యతలతో సహా యీ క్రిందివాటికి దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. బెజవాడ } శంకర వెంకటరమయ్య, 24.6.24 } సహాయ కార్యదర్శి, రామమోహన ధర్మవైద్యశాల, బెజవాడ.

కెన్నప్రతి ఆర్గ్యము:— జాను 28 వ డేటిలో
అంతమయ్యే వారమునందు మరణానంత్య సాలనకు వెయ్యివం
దికి 35.5 చొ" యుండెను. అంతక ముందువారము 37.5
చొ" నిరుదు యీవారమునందు 30.9 చొ" యుండెను. 7
గ.కికి స్ఫోటకము జెచ్చి 2 రు మరణించిరి. ఇతర జ్వరములవలన
28 రు చనిపోయిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వార్షిక జూలై నెల 2-వ తేది

బుధవారము

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము, స్వల్పకాలపాలనమున కాభారభూతి ముసి ఎంచియే, దేశీయ మహాజనసభ అటుల గావించెను. ఆంధ్రులు నిరూపించిన యీ సిద్ధాంతము ప్రభుత్వమువారి యాదరణ బడయకున్నను, కాంగ్రెసుసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యము బడసినప్పటికి, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము ప్రజలకు ఎంతటి ప్రేమనర్పించును. పరిపాలనము దేశ భాషలలో జరుగుట ఎంత యవసరమో దెలుక సక్రమర లేదు. స్వాధీన భారతవర్షమునందు, ఆంగ్ల భాషకు ప్రాముఖ్య మండజాలదు. ఆంగ్ల భాషతో కలిపి పాలనావ్యవహారములను నిర్వహించగలరను మూల విధి సముదాయించి పోక మానదు. కాంగ్రెసు సభవారు దేశమునకు చక్కని మార్గమును జూపి, వివిధ భాషాప్రజలను కాంగ్రెసువ్యవహారములందు త్రవ్వవహించుటకు, భాషాప్రయుక్త విభాగము మిగుల తోడ్పెట్టును. కాంగ్రెసువ్యవహారములు దేశభాష లోనే జరుగుచున్నవి. హిందీ భాష సామాన్య భాష యగుచున్నది. భాషాప్రయుక్త విభాగము పోరాటములకును, కలహములకును తావిచ్చునని యు, వికమత్యమునకు భంగము కలిగించుననియు, జాతీయతను ధిగ్వికరము ననియు వెనుకటి రాజకీయవేత్తలు దెలుపుచుండెడి భయమంతయు నిగూఢార మని తేలినది. అందుకు మారుగ నిజమగు జాత్యైక్యము బలపడుట కీ విభాగము తోడ్పడు చున్నది.

ఏట్లుగాకీని భారతీయులకును రాజకీయ విషయముల పట్ల సామాన్యముగ నెకాభిప్రాయము లుండజాలవు. ప్రజాశియ మలను విఫలమగుటకై వీరు కంకణము గట్టు కొనరి. కాని భాషలననుసరించి రాష్ట్రములను విభజించుటవలన ఏకమగు లాభమును నెట్లుగారు కామన్సువర్గలో సూచించిన సవరణలో భారతీయు లేకవింపక మానరు. ఇండియా సహాయ మంత్ర యగు రిచర్డుగారు ఏట్లుగారికి బదులు జెప్పుచు మాంటుఫర్ లోబోర్డులో నీ విషయము గూర్చి వివరింపబడె ననియు, ఆలివియరు ప్రభువు గారు రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణమును దలపెట్టుట లేదనియు, నుడివెరి. ఆలివియరు ప్రభువుగారు రంతటి దూరదృష్టిని జూపెదరినీ, ఎవరును తలంపరు. కాని నేడు గ కున్న రేఖయినను భాషాప్రయుక్త విభాగము జరుగక తప్పదు. పరిపాలనాసౌకర్యమున కును, ప్రజలసత్వరాభివృద్ధికిని వేరొక సాధనము గనుపించదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమున కిట్లంతరములు దెలిపెడి దిములు గడచిపోయినవి. దాని యావశ్యకత నెల్లరును గుర్తించుచున్నారు. రాష్ట్ర విభాగము ననుసరించి అధికారవర్గపరిపాలనము జరుగ కున్నను, అట్టిరాష్ట్రములు ప్రజలదృష్టిలో రూఢి యయినవి. ఇతిరవ్యవహారములకొర కీవి గుర్తింపబడుచున్నవి. ప్రాచీనరాష్ట్రములు భాషల నాధారముగ గ్రహింపను. మధ్యకాలములో రాష్ట్ర

ములు దారి తీయులేక యేర్పడినవి. నరసింహ యగు పునాదులపై నిర్మితము గాగలవు. అట్టి శిథిల స్థితి త్వరలో ఛూరుగాక యని మనఃపూర్వకముగ గోచరమగు.

ఫలితము

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమువలన గలిగిన ముఖ్యలితము, గాంధీమహాత్ముని గొప్పతనము మరింతగ పెరిగియగొరడయే. మహాత్ముడు తనసిద్ధాంతములను విడనాడలేదు నభ్యుదయకార్యమును గవనించి, తననుగణ్యముగ నిర్ణయము గావించెను. కాంగ్రెసు సమావేశ భావము అహమ్మదాబాదు సమావేశము మూలమున మరింత హెచ్చినని చిత్రంజనదాసు గారు పలికిరి మొదటినుండియు తుదివరకు మహాత్ముడు హేతుబద్ధుడై ప్రవర్తించె నని, దాసు గారికి దోచెను. స్వరాజ్యవ్యవహారము, డిటులకెటులు పుట, మహాత్ముని అద్భుత శక్తిని దర్శనము బిబుల్ కలం ఆజవ్ గారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, గాంధీ ఎట్టి మనోచాత్యల్యము జూపియుండలేదు. మహాత్ముడు ఉభయదేశములకును నే మహాభూతము గుడివి నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించవలయు నని కోరెననియు, ఇక్కార్యమును నిర్వహించ నిచో బెలాంనందు ఖండితమగు నిశ్చయము జరుగ వచ్చుననియు, శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు పలికిరి శ్రీనివాసయ్యగారు వైతము, గాంధీమహాత్ముడు ఉన్నతపీఠము నధిష్ఠించెనని యొప్పుకొని షిరికి రాజపుత్రకార్యక్రమము త్వరితగతిన జరుగు మిండు సానికసంఘములను ఆక్రమింపుటవలన విశేషము మేలు గలుగునని విరుద్ధముచున్నారు స్వరాజ్యవ్యవహారమున వీరు ప్రవేశించి పోవుచున్నారని పండితమోహన్ రాజగోపాలాచారి మహాత్మునివైత భక్తి జూపుచు, అహమ్మదాబాదు ఫలితము గోరచిపంత్ ప్రేగాంచుచున్నారు పయనీరు మున్నగు ఆంగ్ల హిందవ పత్రికలును, లిడరు మున్నగు మితవాద పత్రికలును, జయము పీఠిదనియు నభిప్రాయము వారి దనియు వాయుచున్నవి జయభయము లెవరి స్వప్రశ్నతో విమితము లేదు నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరితముగ నిర్వహించుటకు లెటల నిచే వత్తు ఇందజోరకు ఉభయపక్షములవారును శక్తివంతమైక పాటుపడెదమన మహాత్మునికే వాగానము జేసిరి బెలాం కాంగ్రెసుసభ జరుగు లోపల దీనిని పూర్తి చేయుటకై కాంగ్రెసుసభ్యు లెల్లరును నడుముగట్టుట ధర్మము. నూలుగ్లకుట విషయమై నిర్బంధము లోలగింపబడినను, ఎల్లర ధర్మము తెలిసియేయున్నది అహమ్మదాబాదు సమావేశఫలితము, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణ మునకు మరల విశేష ప్రోత్సాహ మొనగుచో, విషయము గలిగెనని చెప్పవచ్చును. వాయకులవాగాన ములు సఫల మగుగాక!

కాన్పూరుకాల్పులు

రాష్ట్ర రుద్ధివ గుండ్లను ప్రయోగింపవలెనను సిద్ధాంతము కాన్పూరుమందు అమలులోనికి చేపడె నని పాఠకులకు తెలిసిన విషయము. కాల్పుల యొక్క యావశ్యకత యేదీయో, ప్రభుత్వవలన ఘనమగు గనుపీఠ కేదు. ప్యాక్టోరి వలనవలసింది కార్మికులు రాష్ట్ర రుద్ధివను, తు సాకులను ప్రేల్పవలసిగ యనవచ్చును యనుచున్నది. పోలీసు వారి గుండ్లచక్కను వినియోగ సేకమంది, పారి హాయిటుల, ప్రభుత్వ పకటనము దెలిపియుండెను.

కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యములను తమ రిపోర్టు నందు ప్రచురించినవంగతులు, నిజస్థితిని తెలపదుచు చున్నవి. పోలీసువారిని పీలించుట శవసర మే గలుగ లేదనియు, పోలీసువారి యార్భాటములే చిక్కులకు కారణమయ్యెనని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. తగినకారణమున్నను లేకున్నను, గుంపులపై తుపాకుల ప్రేల్పుట యాచారమయ్యెద. ప్రజలపాణములు చులకనయ్యునవి. నిరాయధుంగు గుంపుపై వరుస వరుసను ఆరుమార్లు కాల్పుట, మిగుల ఘోరము. కాల్పుట కు ముందు, ఇతర సాధనల ప్రయత్న భింభన ప్రయోజన ముండునేమో చూచియుండవలసినది. శరీరమున కడుగుభాగము పై నయినను, గుండ్లను ప్రయోగించుకుండ, వైభాగమున ప్రయోగించుట కడచితము కాల్పుట విషయమై ప్రభుత్వచట్టము వెంటనే మార్పు జెంది, అనవసర కార్యమున కవకాశము దగ్గవలె నని రిపోర్టు హెచ్చరించుచున్నది. దేశమున జరిగిడి వికరీతసంఘటనలలో కాన్పూరు కాలాపకృతి యని గ్రహింపవలయును ఉయ్యదిబలముపై ననే ముఖ్యముగ నాధారపడియుండెడి పరిపాలనా విభాగమువలన విట్టివలితములు గట్టుకుటయం దాశ్చర్యము లేదు. ఇది ఎంతెక్వరలో మూరిన సంత శ్రేయస్కరము. ఉత్తరప్రదేశమునందు షాజుల శాంతియును విడనాడక సహనములో మెలగుచో, నిట్టిధుస్థితి కనకాశము గలకానీరడు. ఎట్టి కడుస్థితిలో నయినను, దూరస్థమును దోడ్కొనుండ బిల్లవాతులను మెలగుచో, సత్కారభివృద్ధి గలగల నిశ్చయము.

వైకంఠశాస్త్ర గ్రహము, మహాత్ముడు

వైకంఠశాస్త్ర గ్రహము, స్థానికముగ కరిపూర మునకు ప్రత్యక్షమై పోయితిని, గాంధీమహాత్ముడు అహమ్మదాబాదు కాల్పులను సునిధిలో తీర్చా యమును పరాజితిని యుండ లేదు. కాని ప్రత్యర్థుల ప్రవర్తనము శ్రతిమించి రాగమునబడుచున్నది. తగడ్లలో నున్నము గొట్టుటయ్య, కత్తితో బొడుచుటయు, చావ మోడ్చుటయు, కద్దరువైత్రములను చి పుటయు, జరుగుచుండ, కాంగ్రెసు సంఘసభ జోక్యము కల్గుగ జేసికొనకుండుటకు సాధ్యపడదు. ప్రభుత్వ శాస్త్రములు రాటుములను లాగుకొని పోవుట శాంతిస్థాపనకు మూలముగా నేరదు. కడజాతికింద బరిగోరకుటవలన వారు సైతము ఇంత శాంతియుగ ప్రవర్తించుచు ఆత్మీయతాధర్మమును కాపాడుచు, ఎట్టికత్తిములనయిన నను భవించి జన్మస్వత్వములకై పోరాడుచుండునపుడు మారు నెజ్జన్యముచావుట తోదా? అట్టివాతిన గుండలకు వప్పించి, రక్షణ భాధ్యతను విడనాడుట, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమునకు స్వాధ్యయ మగునా? తిరువాన్కూరు సంసా నమువారు వెంటనే దుండగముల నాపి, తమకీ రిని కాపాడుకొనవలయు నని, మహాత్ముడు గోరు చున్నాడు. ఇకనడు వివచ్చిడివారిలు సత్యము లగుచో, వైకంఠశాస్త్ర గ్రహమునుగూర్చి కాంగ్రెసు వక్రంగకడచివారు తీర్మానము గావించుటల మహాత్ముడు ప్రోద్బలపరుచును. వైకంఠశాస్త్ర గ్రహము స్థానికసమస్య యగుటకు మారుగ అఖల భారత సమస్య యగుచున్నది. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారి రికనయినను సాధుమార్గ మవలంబించుట యుక్తము.

యోమము : మద్రాసుగవర్నరుగారు

పత్తిమూడి దేశ ప్రభుత్వముగూర్చి మద్రాసు గవర్నరుగారిచ్చిర జవాబు లే మాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ గనుపించును. ప్రభుత్వమువారు

తమ ధర్మము నిదివరకే నెరవేర్చుచుండిరినియు, ఇకనుండను నెరవేర్చెద రనియు జాతకటవలన ప్రయోజనముండదు ఇరికేమను సాకర్మముల నేర్పాటు జేయుటలో తగినశ్రద్ధ వహింపలేదనుట విదితిము. సానికపు ప్రాజెక్టులవలన ప్రయోజన ముండదని త్రోసివేయుట వలన, సర్వకార్యసిద్ధి కే లంకము గలుగును తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు సఫలమగువరకు, ప్రజలు వేయింబజాలరు ఈ లాపుగ సానిక మగు నిటివసతులను బాగుజేయుట ముఖ్యము అస్సాముకు కల్పిమాంధ్ర దేశమునుండి వలుపురు యేమబాధితులు వెలిపోవుచున్నారు ఇట్లు బోవుటకు దిక్కుటంగు ఏదె టులు అనే మగు ఆకర్షణముల జూపుచున్నారు ఆక్రమకర్త జరిగి తమ నోటినుకు వచ్చినచో, చర్య దీనికొందు మని గవర్నరుగారు లుకటవలన, ప్రజలకు సత్ప్రతి గలుగనేరదు అస్సాంకు పలనబోవునదతి సేం నిలిపివేయవలయునో తనకు గోచరించట లేదని, గవర్నరుగారు లికి దానియావశ్యత బాధకడెడ ప్రజలకుగాని లిగ గోచరింపదు యేమ సహారణమునకు ప్రభుత్వ వారు చేసెడి సహాయము సరిపోవలద అంధదేశ మంతయు న విషయమై శ్రద్ధ వహించి యేవపీతులగు దీనుల కివములను బా సమకట్టుట ధర్మము

దైవము గలవాడు? మనపాటయియోలో అల్లరుల నణగద్రొక్కటకును, ప్రజలను బుద్ధిమంతుల గావించుటకును, వాయవిమానములనుండి బాంబులు ప్రయోగింప బడుచున్నవి. ఈ పద్ధతి ఎంత క్రూరమో, ఇయ్యది సావరధులను నిరపరాధులను గూడ ఎటుల శిక్షించునో, ప్రాణాప్త మెట్లు గావించునో యూహించుట సులభసాధ్యము. వాయవిమానములనుండి ప్రండవడెడి అగ్నిగోళములు వివక్షణ జూపజాలవు స్త్రీలు, పిల్లలు, ముదసలులు, నిరపరాధు లను ధైర్యములేక మెల్లరను బాధించును. ఇదైన యూరపియను సంక్రామనమయమునందు జర్మను లుపయోగించిన సాంకేతికధతులు నేడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో పరిపాటియగుట కాలవైశిష్యము. మనపాటయియోలో శాంతిని నెలకొల్పట కవలం బించెడి సాధనములు, రోత బుట్టించుచున్నవి. కన్నరైటిపు ప్రభుత్వమువా రెటుల ప్రవర్తించినను, లేదని ప్రభుత్వమువా రయినను ఇట్టి అమానిష చర్యలను మానికొనిరాయను క్షణి యుద్ధయించు చున్నది. ఏలనన ముదటనుండియు లేబరుక్షము వా రి పద్ధతులను తీవ్రముగ నిరసించుచుండిరి. కామన్సునభలో జవాబిచ్చుచు, లేబరు ప్రభుత్వము వారు వెనుకటి పద్ధతులను మార్చి యుండలేదని, ప్రభుత్వసభ్యుడు మొన్నటిది నము సూచించి యుండెను. లేబరుప్రభుత్వమున కిట్టిస్థితి గౌరవ ప్రదము గాజాలదు.

సంస్కరణవిచారణసంఘము అన్నాగారు సన్సరణ విచారణసంఘమునందు సభ్యులగుటకు ముందు జిన్నాగారు చాలకాలము విచారించిరి ఏరు జాతీయ పక్ష సభ్యులు కాండుటెబిలు సమావేశ తీర్మానమున కనుకూ ముగ మీమ వోటుజేసియుండిరి, స్వయంనిర్ణయాధి కారమును కోరిన మీరు, సంస్కరణవిభానమును మార్పుజేయ విచారణసంఘమునందు సభ్యులగుట ఆశ్చర్యకారణ మయ్యెను జిన్నాగారు రొక్కసంగ తిని మాత్రము సూచించిరి అవసరమగుచో సం స్కరణవిభానమును సమతము మార్పుట కవకాశ ముండు ననునమర్కముతో రాము సభ్యుల మయితి

గంధి మహాత్ముని పుణానిధి

హిందూపాఠశాల సమర్పించవచ్చు

యధాశక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు మొత్తం 40988-4-4 ఇదివరకు మొత్తం 16104-12-5

ఇదివరకు మొత్తం 40988-4-4 ఇదివరకు మొత్తం 16104-12-5

మని తెలిపియుండిరి వీరి నమ్మకమున కాధారము గనుపించదు సంస్కరణపు పునాదులను తాము కడలింపమని, ప్రభుత్వమువా రిదివరకు ఖండితముగా తెలిపియుండిరి కామన్సునభలో సేవయమై క్షణి యడుగబడెను తాము సభ్యులగుటకు ముందు జిన్నాగారు లేమయిన పంతులను సూచించిరా యని వారు మిల్నిగారు ప్రశ్నించెరో అట్లవరతుల గోరినటుల తమ కేమయి తెలియదని రిచర్డుగారు బడులుజెప్పిరి జిన్నాగారియుద్ద్యే మేమి? వా లేమయిన - పంతులను సూచించిరా, లేక తమతో తాము సరిపెట్టుకొనిరా జిన్నాగారు ఏ సంగతిని తెల్లడించట యవసరము తాము పారబడియున్నచో, సభ్యత్వమునకు రాజినామా యున గలు యుత్తిము

ఏదవమా రోడసావుల లేబరుప్రభుత్వమువారు ఏదవ మా రో డి పోయిరి కామన్సునభలో వీరియపజయములు సర్వ సామాన్యములయినవి లిబరలుపక్షమువారు తమ యిచ్చవచ్చినపుడెల్లను కన్నరైటిపులతో కలియుచున్నారని ఇంతవరకును గలిగిన టుటమి, ముఖ్య విషయములగుచ్చి గాకపోయెచ్చును కాని తమచుగ నోడిపోవుటవలన, లేబరు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ యంతరింపకమానదు. ఎంతకాలమని వీరితరులపై నాధార పడి యుండగలరు? స్వంతబలము లేనపుడు, ఇతరులకు వీరు దానులు గావలసినచ్చుచున్నది. లిబరలు పక్షమువారి యనుగ్రహమున నాధారపడి వలసి వచ్చుచున్నది. మొన్నటిదినము గలిగిన యపజయము సామాన్యమయినది గాదని, బాలునిను గాకు హెచ్చరించెరి. ఎన్ని యపజయములను వీరు నహించి యూశకరుమరని, ఛంబరేనుగో రడిగిరి ఇకనయినను దేశములో తమవలకుబడిసేవృద్ధి జేసి తిని, లేబరుపక్షమువారు అధిక సంస్కరణతో మరలసార్వ మెరుగనభలో ప్రవేశించుటమేలు. తమ నిర్ధాంతములను మూలద్రోసి, ఇంపీరియలిస్టుల పద్ధతులను చేపట్టుట వలన, వీరు ముందుకు రాజాలరు. ఇదివరకే నలుపురకు వీరిపై గల విశ్వాస ముగంటుచున్నది ఇకమందును వీ రెట్లునే ప్రవర్తించుచో, భావిదశ ప్రోత్సాహకరముగ నుండజాలదు

నర శింకవకో నాయరుగారు ఇండియా ప్రభుత్వము శంకరక నాయరుగారు రిచ్చిన సాక్ష్యముచుట్టి ఇండియా సోషల్ రిఫార్మరుప్రతిక కొకశంకదోశెను గాంధీమహాత్మునితో జేరిన కాండుటెబిలు సమావేశమునకు, వరుక శంకరక నాయరుగారు రిచ్చితుర పూించియుండిరి వీచ్చిన సాక్ష్యమునుబట్టి చూచిన ప్రభుత్వమువారు గిరి నిందుకు ప్రోత్సాహకరచి నటులను, కాండుటెబిలుసమావేశమువలన ప్రయో

జము లేదని, వీరు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసి నటులను సూచించుచు. ఇది సాధ్యముగనా యని, సోషల్ రిఫార్మరుప్రతిక ఆశ్చర్యము జూపుచున్నది. 'గాంధీ ఆరాజకము' అను గ్రంథమును తాము రచించుటకు, ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహము కారణ మనయ, ప్రభుత్వమువారు తమ కనేక విషయములను తెలిపేనియు, నాయరుగారు దోషి యుండిరి ఆ సంగతిని సోషల్ రిఫార్మరు ప్రతిక గూడ వెనక ప్రాసీయుండిరి అట్టి స్థితిలో, పై సంగతియు విషవయన నాశ్చర్య ముండజాలదు. మహాత్ముని యుద్ధయము, దేశమున, కన్యదాయక మని నాయరుగారు నమ్మియున్నచో, వాని నణగ, ప్రొక్కటకు, ప్రభుత్వమువారికి వీరు తోడ్పడి యుండుట సహజమే యగును, తుదకు ఫలితము వేరువిధముగ బాణమించుట యొక్కటియే అన్నటి కన్నను విచిత్రము

ండిత విప్లవిగంబరుగారు త్రిపురతియూత్ర గంధర్వ మహాద్వాలయ సంస్థాపకుల పండిత విప్లవిగంబరు గారు తనబుద్ధముతో జూను 24 వ తేదీన తిరుమల తిరుపతి యాత్రకు బోయి యుండిరి. అప్పటి క్షణ ప్రభుత్వము లను వాతావరణమువృద్ధి వెంకటేశ్వరాలయసౌందర్యమునకు అభి తానందభరితులై ఆనుదినము ప్రామదామస్మయము కయ్యు ఖాన్ని రోజులవచ్చట నుడుటకు నిశ్చయించిరి మధ్యాహ్నము తోట్లూనున్న ముండపముపల్లెను, రాత్రి దైవసాన్నిధ్యము సంధి, రాను యుని ప్రాణకాలక్షేపము జరుపుచున్నారని సంతకమును తామకాపాదము జీయచున్నారు. అచ్చట వచ్చుచేత కెల్లక ఆరాళకాపాదము విష్ణుశివంబుగా రిలో పాశ్చాత్యముపడి రానువకాజారం, ప్రతిపావనసీతారం అను గీత మును భక్తి పురీకర్మకర్మగ పాదుమందు, ఆయన తన భక్తి ప్రావృణానామధుత్వము చేసావతిగత్యమును దేశములకు చాటుచున్నారు (2 వతేది)

మొసూరు శాసనసభ తొమ్మిదవ, జూలై 1 - నేడు మొసూరు శాసనసభలో క్వాదాపు అన్ని కర్మములును ఉపసంహరింప జెను కెండుతీర్మానములు మాత్ర ముపహరింపబడి చప్పింపడి చివరకు ఓడిపోయెను మద్యపు అంగమల నుంచుకొను ఎయము రాష్ట్రములో ఆయామ్యునిపాటిటలకు యూనియనుల ఖష వదలి వేయనలనదని ప్రభుత్వమువారికి కిఫారసుచేయుచున్న తీర్మానము ప్రభుత్వమువారిచే అంగీ కింపబడెను (ఆ|| కె||)

మొయిలుస్తీమరు బోంబాయి, జూలై 1 - క్రిందటిసెల 18 వ తేది ౨౦వనుండి తపాలతో బయలుదేరిన అందు ఓ యింట్రి ము "వైనా" 29 వ తేదీకి వీధిసంవచ్చి ఆగ్రయునకే అచ్చటనుండి బయలుదేరిన అట్టిమిత గరిగా వచ్చునట్లుయిన సెప్టెంబరు 4 వ తేదీకి డెడయం రింగంటులు హంబాయి రాంబి యుండును క్రిందటిసెల బోంబాయినుండి హంబాయో యు దేరిన "నాల్మీ" 30 వ తేదీన హంబాయి యుండును వచ్చి ఆదిమననే అచ్చటనుండి బయలుదేరిన (ఆ|| కె||)

కాంగ్రెసు పక్షముల సమాధానము

నేడుదయము ప్రకటించబడిన 'డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్' యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

గాంధీగారు తీర్మానములు ప్రకటించి, వానిపై అఖిల భారత కాంగ్రెసు శంకుస్థాపన చర్య జరుగుటలో పాల్గొనిన వ్యవస్థాపక కాంగ్రెసు అందఱును కలిసి పనిచేసి సత్సత్తముల బొందుటకు అందఱును అనుకూలముగ బోధించుచున్నది. ఈ సందర్భమున ఆయన మన సత్సత్తము విచిత్రముగ గాన్పించుచున్నది. భర్తృత్వములను చక్కగ పరిగ్రహించి వానిని జనదాతులకు దుబలము గల్గియు, ఆయన కలిసి పనిచేయుటనే వచ్చినవారిలో పనులను చక్కగ గుర్తించుట ఒక విశేష మనవచ్చును. ఈ క్రింది ఆయనకుండుచేతనే యెట్టి వ్యవస్థలు రాకుండజేసి సాధ్యములుగాని పరిస్థితులు కచ్చితము వానిని దాటుటకు సహాయకముగ నుండెను. తుట్టుకున్న చివరనిమిషములో ఆయన తగ్గిపోవుటను లొంగుటయని వర్ణించుట తప్పును. ఈ తేదీనవనికి యర్థము ప్రజలయొక్క దుర్బలత్వమును మనఃపూర్తిగ అంగీకరించుటయే. ఆయనకు ప్రజలను యేమాత్రము సంబంధములేదు. వారందరికన్నను ఆయన ఆగ్రహమును వహించియున్నాడు. స్వరాజ్యపక్షమువారు సభనుండి వెడలిపోయినపంకిని గూర్చి ఆయనకెప్పినముక్కలు ముచ్చటగుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షమువారు తేదీనపని మనఃపూర్వముగ తేదీదినయే అని ఆయన జెప్పెను. కాని ఆయన యేమాత్రమును చలనము బొందలేదు. వారు వెడలిపోయినందువలన ఆయనకు వచ్చినభయమేమియులేక పోయెను. కారణము ఆయనయుద్ధేక్షయు యేమైనను సరే చాలమంది యనుసరణులుగ నుండవలెనని గాని, మూలముత్రముల శ్రేయోగము గాని త్యాగముజేయవలెనని గాని కాదు. ప్రజల కన్ని సంగతులును నేర్చుచు వారిపాతీ ల్యము నెక్కువ చేసి దృష్టి వైకాల్పము గలుగునట్లు చేయుటయే ఆయన యుద్ధేక్షయు. అట్టియుద్ధేక్ష మన్నుచున్నాడు, ఆయన వ్యవహారమును తీర్మానమును దెచ్చి ప్రజల కేవలము తనవలెనని చిన్నతనమునకే తత్వమునంటియుండి తనవలె సభలను గావించుట జేసికొనునెడల అసంబద్ధముగ నుండును. విలేవారులు వెడలిపోయెదమని నూచించినపుడు ఆయన యేమాత్రమును చలించలేదు. వారు నిజముగా వెడలిపోయినపిదపగూడ యెంతమాత్రమును నష్టము గలుగలేదు. కారణము యితరుల విషయములోవలె యితరులగూడ మూలముత్రములందే భేదము గలదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో మొదటితీర్మానమునకు 67 మంది అనుకూలముగను 48 మంది ప్రతిపాదముగ నుండి అంగీకరింపబడినను, స్వరాజ్యపక్షమువారు లేచి పోకుండ నుండినందుల వారిపాతీ ల్య నీటి ప్రోవేయబడినది అని, అయ్యది దూషింపబడినట్లే ఆయన భావించెను. ఈ ముఖ్య విషయము వాలోచించియే ఆయన వోట్లకర్మకాండతో బాంధవించిబిజయము కాపని తిరస్కరింపవలసివచ్చెను. ప్రజలు దుర్బలై ఆయనతో సమానముగ రాతేక యంతటి కేశరమును పరీక్షకు బద్ధులు కాజాలకపోయినని ప్రజాభిప్రాయమును ఆయన కనుగొనెను.

ఆయన యనుసరులు అత్యుత్సాహముతో ఆయనవత్తమును ప్రశంసించుచు సిద్ధాంతయుగమాత్ర ముండువారివలెగాక గాంధీగారు మరెవ్వరికంటె తక్కువగా చాటెను. శిక్షార్థ వాక్యమును తొలగించి ఆయన మాడుముఖ్యతీర్మానములను ఆచరింపజేసెను. ఇంతకాలములో యంతములను వదులవలెనని నిర్బంధము జేయకుండ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులు రోజుకు అరగంటయైనను నూలువదులవలెనని కోరబడిరి ఇట్లు జేయుటను తప్పు సభ్యులవిషయములో తగినచర్య జేసికొనుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముల కధికార మియ్యబడెను. వారు డిస్మిసుగూడ జేయవచ్చును. ఇకను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము విషయములో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క వర్గిం గు క మి టి కి గూడ నిట్టి అధికారమే యియ్యబడెను. కాంగ్రెసు వోటులు, పంచవిధ బహిష్కారముల వాచరించువారి నే యెన్నుకొనవలెనని గాకుండు, కాననసభలో బహిష్కారమును మాత్రము వేరుజేసి మిగిలిన బహిష్కారముల వాచరించువారి నెన్నుకొనవలెనని కోరబడెను. వార్షిక తీర్మానము సిరాజిగంటి వ్యవహారమునకు సంబంధించినది స్వరాజ్యపక్ష ప్రాతిపదికలను అంగీకరింపబడెను. తీర్మానమునకు దుపపాదించబడిన భర్తృములలో కట్టి భేదముండుటవలన గాని వై ప్రభుత్వ బూయు నక్షేపముతో నా ప్రాతిపదికలను చెల్లించి, ఈ విధముగ తుపానంత

యును వీచినదని చెప్పవచ్చును. టెక్నికలుగా, కొందరు చలించునట్లు నిజముగా కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షమువారికిని అశహాయపక్షమువారికిని విభేదములు లేవని చెప్పవచ్చును. కాని యీ ప్రతిపత్తి యంతకాలముండగలదు? కొన్ని విషయములందు స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్కయు, చాందసులగు జాతీయపక్షమువారియొక్కయు చిత్తవృత్తి భేదింపుటవలన వేరువేరు దృష్టితో జూచునపుడు భేదములు గలుగవచ్చును. ఎంతటి విత్తవాసీతులు వచ్చినను వానినన్ని నీ దాటుటకు గాంధీగారి కంటెయో చాకచక్యముండుటవలన భవిష్యత్తు యందునని యూహించుటలో తప్పేమియు లేదు. కావున టెక్నికలుగా జూచిన స్వరాజ్యపక్షము వారు అత్యంత ప్రాముఖ్యముగ క్రిందటి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశ ముపై డెల్టున్నారో యిప్పుడు నక్షేయన్నారని చెప్పవచ్చును. తిరిగి కాకినాడ తీర్మానములు మరింత దృఢముగ అంగీకరింపబడినవి. ఇందువలన గాంధీగారు తన బహిష్కారముల వదలి జేయునని యూహించుట యుక్తముగాదు. ఇంతవరకును యెంతటి విపరీతపరిస్థితి లుకయించినను ఆయన మూలముత్రములనుండి వైదొలగక, తక్కువబలమును నిశ్చయమును గల వారు మూలధర్మములైన భంగము గావించుకొని సమాధానము జేసికొనుటకు ఆయనకు ప్రపంచముపై వాకర్షము లేక పోవుటవలన అట్టివానినిగూర్చి యిట్లు తలంచుట ఆయన మహా సాహసమును లక్ష్యముజేయునట్లు యగును.

జయభో కాల్యుల కేసు

22 మంది ముద్దాయిలకు శిక్ష వేయబడెను
మొదటి సాహితీజిత జయభోకు చెల్లినప్పుడు జరిగిన అల్లరుల సందర్భమున 22 మందిపైనే కేసుచేసిరి. కేసు విచారణ వాఖిలో జరిగినది. నిన్న 1 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడెను. ఒరనుండికి తీసివేసి తెల్లగుర్రముపై నెక్కి ముందునడిచిన నాయకుడగు మాహిసింగుకు 10 ఏండ్లకఠినశిక్షయును 1000 రూపాయలు జూర్యానాయకు చెల్లించనిచో 2 ఏండ్లు కఠినశిక్షయును వేయబడెను. గుంపును ప్రోత్సహించిన కృష్ణకారను సిక్కుస్ట్రీకి నాలుగేండ్లు విడిచివేయ వేయబడెను. స్త్రీయనుకారణముననే కఠినశిక్ష వేయలేదు. మరి 16 గురికి చెరి 7 ఏండ్లు కఠినశిక్షయును చెరి 1000 రూపాయలు జూర్యానాయకు చెల్లించనిచో చెరి 18 నెలలు కఠినశిక్షయును వేయబడెను. తక్కినముగ్గురికిని వయసునుబట్టి చెరి 5 ఏండ్లు కఠినశిక్షయును చెరి 1000 రూపాయలు జూర్యానాయకు చెల్లించనిచో చెరి యొక ఏను కఠినశిక్షయును వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

తాళకేళ్ళరము

నిన్న జరిగిన సత్యాగ్రహము
నిన్న 1-వ తేదీని 16 గురిని అరెస్టుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి జార్జి టౌన్ ఫిర్యా ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘములు:— వై సంఘముయొక్క అసాధారణ సమావేశముజూలై 4 వ తేదీ కు కవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు తొలుకెట్టిపేటి, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయమున జరుగును. సభ్యులెల్లరుతప్పక రాగోరెదము. కార్యక్రమము:—

- (1) మండలసంఘ కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట, (2) రాష్ట్రసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట

గడ్డె. రంగయ్యనాయుడ, వి. ఎల్. శాస్త్రి గో. వేం సుబ్బిహొన్నంకేస్తి కార్యదర్శులు.

గుంటూరుజిల్లా ఖిద్దరుబోర్డు
గుంటూరుజిల్లా ఖిదరబోర్డు సభ, గుంటూరులో స్వరాజ్యకార్యాలయముందు జూలై 2 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు, జననముగాన సభ్యులందరు తప్పక దేరుచేయ ప్రార్థితులు. హాకర్లయొక్క కష్టనిష్ఠాధర్మములగురించి విచారించుచుగూడ హాకర్లగూడ ఆసభకు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఇటికాల సార్యనారాయణ, మద్ది వెంకటరంగయ్య, కార్యదర్శులు.

వైకంఠాగ్రహము

14 రాట్టములు హరింకబడెను.

మొన్నను నిన్నుసూడ మామూలు ప్రకారము వలంటీరులు రాట్టములను పట్టుకొని వెళ్లి పశ్చిమపురోద్ధున ప్రతి కూలు రడ్డువచ్చి ఆపివేసిరి. కంట్లో నున్నముపడిన ఎలయముట్టు తెబ్బలు తగిలిన మార్తాండంగారికి క్రమముగా గుణము కలుగుచున్నది.

ప్రతి కూలురైని పోలీసువారు కేసులను నమోదు చేసి కొని వాకలు చేయుచున్నారు.

అజకాను అనువుల యీ చాలంటీరుపైన గూడ న్యాయస్థానము చేసినపుడు అతనికి జబ్బుచేసి రాజాలకపోయినందున వారంటు పంపి నేడు (2-వ తేదీ) అతనికి కోర్టు ముగ్గి యువరకును వైఖు వేసిరి.

ఇచట చలి విస్తారముగా నుండుటచే వలంటీరులకు మంచములను కప్పానుటకు బట్టయు యిచ్చిరి.

నిన్న 1 వ తేదీని పశ్చిమపేటి వలంటీరులు వెళ్ళునదికి హిందువులు రోడ్డుప్రక్కల తూముగోడల పైని కూర్చుండి యుండిరి. నా కనున ఈ త్రురపు ప్రకారము వలంటీరులు ముందుకు సాగగానే హిందువులొక్కసారి పరుగున రోడ్డుకడ్డు పోయి వలంటీరులను దూషించి గెంటిచేసిరి. వారిలో నొకడొక వలంటీరుని త్రోయగా వలంటీరు క్రిందపడిపోయెను. వలంటీరులు ముందుకువెళ్ళుటయూ, హిందువులువెనుకకుత్రోయుటయు 20 నిమిషములవరకును జరిగినది. చాలమంది జనులు చేరిరి. వారిలో పత్రికావిలేఖరు లిద్దరుగూడ నుండిరి.

“పత్రికలలో నేమి వ్రాసినను సరే మేము దౌర్జన్యమును మానము. నన్ను ఉండినీనను సరే సత్యాగ్రహీల నొక్క ఆడుగైన ముందుకు పెట్టనీయను” అని వారిలో నొకడనెను. హిందువులు కట్టక త్రొత్త అడ్డువడినదని జరిగినది. పోలీసు వారు కట్టినదడికి 100 గజములదూరమున హిందువు లేచిడిని త్రొత్తిగా కట్టిరి. ఈత్రుదడినద పోలీసు కనిపేటు లొక్కరును కనబడలేదు. వలంటీరులను మాత్రమే వారిట్లు అడ్డివేయుచున్నారని తక్కినవారినందరిని నిమ్మ బాతులను పంచములను ఎజవాలనుగూడ పోనిమ్మచున్నారు.

రామస్వామి నాయకరుగా రీమండలమున నుండగూడ ను నుత్తరు వింకను ఆములులోనే యున్నది. మరల నొకటి రెండుగోడలలో విచారణ జరుగవచ్చునుగాన ఆయన తిరువాన్కూరులో ప్రస్తుతము సంచారము విరమించిరి.

సత్యాగ్రహీలను కొట్టాటను చేయబడిన ఏర్పాటుతో తన కేమియును సంబంధము లేదని పూర్వాచారపరాయణుల నాయకులలో నొకరగు ఎం. కే. రామస్వామిగారు పోలీసు వారి కరిగించిరి.

కరుంగపేటి తాలూకానుండి ఎజవాప్రముఖులు 18 మంది వైకంఠవచ్చిరి. వారు ప్రతి నెలలోను మాడుగోడల వ్యయమును భరించెదమని వాగ్దానము చేసిరి.

అయ్యముత్తు గొండయగారు గ్రామములలో 220 రూపాయలు వసూలుచేసి వైకం టేసికొని వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

కద్దరు ధరించుట నేరమా?

భారతశాసనసభలో సుగ్ధ్యగ వు రి విషయము
జూనునెల 2 తేదీన సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు భారతశాసనసభయందీక్రింది ప్రశ్ననడిగిరి.

ప్ర:—(ఎ) ప్రభుత్వోద్యోగులు కద్దరును గరింప రాదనియు ! విదేశ ప్రబుట్టలను మాత్రమే ధరింపవలసినదనియు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చించిరా?

(బి) ప్రభుత్వోద్యోగులు ఆంధ్రప్రదేశ్, హిందూ, బొంబయ్ క్రానికలు పత్రికలను జడువరాదనియు, “జస్తిసు” మాత్రమే చదువవలసినదియు డిపార్టుమెంటులు నియంజనగలదా? గా. సర్. ఎ. మడ్డిమన్:—ఎ. బి. లేదు.

దేవీప్రసాదసింహా:— కద్దరును ధరించినందులకు ప్రభుత్వోద్యోగులెవ్వరును శిక్షింప బడలేదని ప్రభుత్వమువారు తెప్పగలరా? గా. సర్. ఎ. మడ్డిమన్:—నేడట్లు నడువజాలను.

గూణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-3 రు 0.8-0
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు

“బొంబాయి క్రానికలు”

మానవత్వపుదావా

ధార్వారు కాల్యము

బొంబాయి హైకోర్టువిచారణ

బొంబాయి, జూలై 1:— హెచ్. ఎల్. పెయింటరు ఐ. సి. ఎస్. సి. ఎస్. మార్షల్, శివలింగప్ప (తల్వారి) గార్లు ఇండియన్ న్యూస్ పేపరుకుంపెనీ కిమిటెడువారివైనను, మ్యూడ్యూటెక్స్ పిక్చర్లుగారివైనను దెచ్చినమానవత్వపుకేసు ఈదినమున బొంబాయిహైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి కెంపుగారియెదుట విచారణకు వచ్చెను. 1921 సం॥ జూలై 11, 12, 13, 18 తేదీలలో ముద్దాయిలు దురుద్దేశముతో బొంబాయిక్రానికలు ప్రకటించి అసత్యమున వ్యాసములను ప్రకటించి మానవత్వము గలిగించిననియు, అందు 1, 2, 3 ముద్దాయిలకు వరుస గారు 1 లక్ష రు 75 వేలు రు 50 వేల చొప్పున నష్టపరిహారము నిప్పించవలెననియు పిర్యాదులు గోరిరి. వాదులతరపున అడ్వకేటు జెనరలు కంగా గారు కెంపుగారి సహాయముతో హాజరైరి. ముద్దాయిలతరపున బి. జె. దేశాయి, డాక్టర్ గార్లు హాజరైరి.

మొదటిఫిర్యాది కలెక్టరు. రెండవఫిర్యాది పోలీసు నూపరింటెండెంటు, మాడవపిర్యాది ధార్వారు పోలీసు సబ్ కలెక్టరు. ఆ వత్సరమున ధార్వారునందు అల్లరులయందు పాల్గొనిరని యారోపింపబడిన వారిపై తుపాకులను ప్రేల్చుటనుగుంచి ఈకేసు బయలుదేరినది. ఆ సమయమున ముగ్గురు హతృలైరి. ఈ కాల్యాలగురించి అప్పుడు విచారణ జరిగెను. అచ్చట స్థానికాధికారులు (అనగా ఫిర్యాదు లనుభావముతో) దెలిసిన సాక్ష్యము నిజమైనది గాదని డెలుపుచు బొంబాయిక్రానికలు ప్రకటించిన వ్యాసములవైననే ప్రస్తుతమీ దావా తేబడెను. స్థానికాధికారులు తమవిధుల నిర్వర్తించుటయందు ఇతరులను హత్యనొనర్చు ప్రోత్సహించిననియు, అట్లుగానియెడల తప్పుడు సాక్ష్యముల సృష్టించుటకు తోడ్పడిననియు ఆ వ్యాసములలో యారోపింపబడిన పోలీసులు కొందరిపై తుపాకులప్రేల్చురని ముద్దాయిలు ఒప్పుకొనిరిగాని, తుపాకులు ప్రేల్చుట అవుసరమైనంత అల్లరులు జరుగలేదని యనుచున్నారు. స్థానికాధికారులపై గావించిన యారోపణల నిజమైనవేననియు; అవి న్యాయ విమర్శనలకొనినవైతము గలిగించు దురుద్దేశముతో నొనర్చబడినవి గావనియు ముద్దాయిలు దెలిపిరి. వ్యాసములవలన ప్రతివాదులకెట్టినష్టమును గలుగలేదనియు అంతేగాక మొదటివాది, అటుతరువాత కమిషనరుపదవికి ప్రమోదముజేయబడిన ముద్దాయిలు దెలిపిరి.

ఫిర్యాదీలవాదన

కాంగా గారు మొదటి వాదితరపున కేసును ప్రారంభించుచు, ఆతడు 29 సం॥గా యాద్యోగములో నుండెననియు, 1921 ఫిబ్రవరి 22 తేదీనుండి 1922 మార్చి 17 తేదీవరకు ధార్వారుజిల్లాకలెక్టరుగను, జిల్లామేజిస్ట్రేటుగను నుండెననియు నుడివెను. 1921 జూలై 1 తేదీకి పూర్వము పిక్టరింగు ప్రారంభింపబడినది.

న్యాయకెంపు:—అల్లరులకు కారణమేమి? నే నింగ్లండులో నున్నపుడు వానినిగురించి చదివినట్లు జ్ఞాపకము.

కాంగా గారు:—1924 జూలై 1 తేదీన స్థానిక భిలాభతు, కాంగ్రెసు సంఘములవారు పిక్టరింగును ప్రారంభించిరి. మే 20 తేదీన, పోలీసు సబ్ కలెక్టరు శివలింగప్ప, భిలాభతు కమిటీవారిచే నియమింపబడిన ఇద్దరు మహమ్మదీయ సలహాదారులు, ధార్వారు వస్తుదారులెదుట ప్రాసిక్యూటజేసెను.

జూలై 1 తేదీన, త్రాగివెందుకుగాను ఒకభంగీనదధనమునుబలవంతపెట్టి వహులజేసిరిని వారిపై యారోపింపబడినది. ఐ. సి. సి. 392 సెక్షను క్రింద, బలవంతముగా ధనము నుపహరించుట లాగుకొనుట అనునేరములక్రింద వస్తుదారు ముద్దాయిలకు ఆరేపింపబడిన కఠినశిక్షను విధించెను. తీర్పు జెప్పినపుడు అచ్చట పెద్దప్రజలగుంపుజేరినది. శిక్షింపబడిన ముద్దాయిలను జెయిలునకు దీసికొనిపోవుసమయమున వేయిమంది ప్రజలగుంపు వెంటనకు ప్రారంభించెను. రాళ్లు విసరడము గుంపు ఉద్రేకపూరితముగ నుండెను. ఇంతలో గుంపువారు తిరిగివచ్చి, సారాయికంట్రాక్టరు కారణముచే పైఇద్దరును శిక్షింపబడినను కారణముచే అతని దుకాణముపై రాళ్లువిసర దొడగిరి. కంట్రాక్టరును మాణిక్యకరకారి బండివానిని పొందియుండి

ప్రజలగుంపువారు కొట్టిరి. అందుచే నాతడు చైద్యశాలకు పంపబడినదివచ్చెను. సాయంత్రము 6 గం॥ అగస్తరికి 2000 మంది ప్రజలు గుంపునూడి, బజారునకు దగ్గరనేయున్న సారాయిదుకాణమును ముట్టడించిరి. దుకాణమునకు కుడిపై పున సిటీపోలీసు స్టేషనుగలదు. సారాయిదుకాణము యెదుట నోకరోడ్డుగలదు. ఈ సభ గూడినచోట నోక మహమ్మదీయుల శృణానవాటికగలదు. అల్లరి, దుకాణమువద్దజరిగెను. గుంపులోని ప్రజలు రాళ్లు విసరిరి. చెదరిపోయినదని పోలీసువారు వారికి జెప్పిరి. కాని వారు విశ్వసింపలేదు. పోలీసువారి వైసగూడ రాళ్లువర్షవడము సారాయి దుకాణముయొక్క తడికలకు నిప్పుముట్టింపగా పోలీసువారువచ్చి వానివార్తలనువివచ్చెను. పోలీసువారు, గుంపును అదుపులోనుంచజాలక పోయిరి. మర్నాంజికరకాగారు సాయంత్రము 7.30 లేక 8 గంటలకు ప్రాతములముగా ఫిర్యాదుజేసెను. గుంపులో 2000 ప్రజలువరుకుండిరి. వారు వెళ్లిపోవుటలేదు. పిక్టరింగు జేసినవారినిద్దరిని ప్రాసిక్యూటుజేసి, ఖయదుతో పెట్టించిన సబ్ కలెక్టరును, మెలగానులోవలె, కొట్టిచంపివేయవలెనని వారుదయ ౦ డి రి. గుంపులో నుండి వేయబడిన ఒక రాయి, ఒక పోలీసువానికి తగిలెను. శివలింగప్పకు గూడ నోకరాయతగిలెను. పోలీసువారు గుంపుచేటుముట్టుబడిరి. అందుచే పోలీసులు మొదట హెచ్చరించి తరువాత గుంపుపై తుపాకులను ప్రేల్చువలసివచ్చెను. మొదట తుపాకులు గాలిలో ప్రేల్చబడినవి. మొదటికాల్యముల రాత్రి 8 గం॥కు జరిగెను. అంతట ప్రజలు వెనుకకు వెళ్లిపోయిరి. కాని తరువాత సర్దగంటవేడటికి తిరిగి గుంపు ఒక్కొక్కటిగా ముందుకు వచ్చెను. అప్పుడు తిరిగి తుపాకులు ప్రేల్చబడినవి. ఈ విషయములు తెలిసి, పెయింటరుగారు జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటు మార్పుటనుగారిలోను, అసిస్టెంటు నూపరింటెండెంటు స్వీత్తుగారిలోను కలసి ఆప్రదేశమునకు వెళ్లెను. వీరు వెళ్లెనరికి కాల్యము ముగిసెను. మొదటి సాక్షి తన చచ్చట జూచినవిషయముల గురించి సాక్ష్యమిచ్చెను. సారాయిదుకాణము తలుపునుగట్టుబడి యుండెను. కొంత దబ్బు చెల్లాచెదరగ పడియుండెను. గడియారము బ్రద్దలైయుండెను. తరువాత పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింటెండెంటు డి. సిల్వగారు జూలై 17 తేదీనుండియు, సి. ఐ. డి. డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలు రష్ట్రముగారి సహాయముతో పోలీసువారు పరిశోధన నొనర్చిరి. ఈపరిశోధనలలో పెయింటరుగారు రెట్టికోక్కమును పుచ్చుకొనలేదు. స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షుడు డగు జోషిగారి ఆరెస్తును గురించి మాత్రమే ఆతడు సంగ్రహింపబడినది. శివలింగప్పగూడ ఎట్టికోక్కమును గలిగించు కొనలేదు. డి. సిల్వగారు ఆరాత్రియేధార్వారునకు వచ్చిరి. అరెస్తుజేయబడినవారు మొదట మేజిస్ట్రేటుచే విచారింపబడితరువాత నెవననకు పంపబడిరి.

జూలై 4 తేదీనుండియు బొంబాయి క్రానికలుప్రతీకాల నిందా భూయిష్టములను వ్యాసముల వ్రాయదొడగెను. ఆవ్యాసములే గాక వానితోపాటు అధికారుల నిందించుచు నితర వ్యాసములను జాబులనుగూడ ప్రకటింప దొడగెను. ఎట్టి ద్వేషపూరితోద్దేశముతో నీవ్యాసములు ప్రకటింపబడినా దెలుపుటకును నష్టపరిహార నిర్ణయమునకును వానిని దాఖలు జేయుచున్నాను. ఈకేసులో డిఫెన్సునం దెట్టిజలుములేదు. చాల వ్యాసముల సందర్భమున రెట్టి సమర్థనయు లేదు. ఆరోపింపబడిన విషయములు యథార్థములనియు వానిని న్యాయబుద్ధితో విమర్శించితిమనియు వారు డెలుపుచున్నారు. విమర్శ న్యాయమైనదని డెలుపుటకు, అసలువిషయము యథార్థమై యుండవలయునని ఇటీవలి గ్రంథకర్తలభిప్రాయపడుచున్నారు. కంగాగారు తరువాత ఆవ్యాసములను చూపుచు వానిపై నచ్చటచ్చట వ్యాఖ్యానముల నొనర్చెను. వాదులు నిజమున నేరస్థులనియు, సాక్ష్యమును వీరు సృష్టించిననియు, అందుచే వారిని సస్పెండు జేయవలెననియు ప్రతి యభిప్రాయము. తరువాత కాంగాగారు, భిలాభతు అసహాయోద్యమములను గురించి నుడువుచు, ఈయోద్యమములను చంపుటగాను ఫిర్యాదు డిట్టికుట్రను పన్నిరనియు, శివలింగప్ప ప్రజలను హెచ్చరింపకుండ తుపాకుల ప్రేల్చించెననియు అందుచే నాతడు హంతకుడనియు నీవ్యాసములలోని యర్థము. మిగిలిన ఇద్దరు ఫిర్యాదులు ఈహత్యలకు దోడ్పడిరిగాన నేరస్థులని వ్యాసములలో డెలుపబడినవి. వ్యాసముల నిజమున అర్థమది గాదని ముద్దాయిలు వాదించుచున్నారు అది న్యాయముకు విమర్శనయను సమర్థన వీరి పోయిన యెడల ఫిర్యాదులపేర డిక్రీనీయవలెను. పై విచారణతో పెయింటరుగారి కెట్టిసంబంధమును లేదుగాన ఆతనిపై యారోపింపబడిన

నేరము లసత్యములు. ఫిర్యాదులు సాక్ష్యమును సృష్టించిరి ముద్దాయిలు రుజువుజేయవలసి యున్నది. అట్లు జేయజాలక పోయినయెడల, న్యాయమును విమర్శనయనువాదన యంతయు వీరిపోవును. అని కాంగాగారుదెలిపి అందుకు అనుకూలమును నివర్తనముల జూపెను. తరువాత కాంగాగారు, వ్యాసముల గురించి నుడివెను.

న్యాయకెంపు:— మనుష్యులను చంపుట కాల ఘోరకృత్యము.

కాంగా:— ముద్దాయిల యర్థమదిగాదు. అది వీరి జాహ్నవర్తనమని వా దుద్దేశించిరి. ధార్వారువిషయము ఘోరమైనదనియు అందరి విషయములను సృష్టపరుపవలెననియు వారనిరి.

న్యాయ:— ఈ మాటలను ముద్దాయి రెట్టియర్థములో నుద్దేశించిరి.

దేశాయిగారు:— స్టేటుమెంటునకు సంబంధించినంత వరకు వ్యాసములోని విషయముల యథార్థతను నేను నిరూపింపవలెను. ప్రాణనష్టము గలుగుట ఘోరవిషయమని ముద్దాయిల యుద్దేశము.

న్యాయకెంపు:— కారణమేమైనను, ప్రాణనష్టము గలుగుట ఘోరమును విషయము. “ఘోరము” అనుపదము చంపుటనుగురించి యుపయోగింపబడినది.

తరువాత అడ్వకేటు జెనరలు నుడువుచు ఆమాటలు మానవత్వకరములనియు, ఫిర్యాదుల నుద్దేశించి వ్రాయబడిననియు, ఫిర్యాదులపై నిందలమోపు అర్థము అందుగలదనియు, ఆరోపణలందలి విషయముల యథార్థతను స్థిరపరుపబడినదేదప్ప “న్యాయముగువిమర్శ” అను వాదన పడిపోవలెనని నుడివెను.

దేశాయిగారు:— యథార్థవిషయములపై నాధారపడి ముద్దాయిలు పై యారోపణల నొనర్చిరి లేదో నిర్ణయించుదము.

న్యాయకెంపు:— ప్రజాభిప్రాయమును గురించి ఏమి ఆ వాక్యము నిజమో కాదో దెలిసికొనవలెను.

దేశాయిగారు:— అది నిజమే యనుకొనుదు. ఆంధ్ర టిపో జాలును. అడ్వకేటు జెనరలు ఆరోపించుచున్న అర్థమును ముద్దాయి తమవ్యాసములలో నుద్దేశింపలేదని నామనవి. ధార్వారునందు ప్రాణనష్టమునకు కారణమయినవ్యవహారమును, నిష్పాక్షికభావముతో విచారణ జేయంపవలెననిమాత్రము వారు గోరిరి. అందులో జోక్యముగల వ్యక్తులపై విచారణను సాగింపవలెనని వారనిరి.

కెంపుగారు:— పార్టీల నిక జోషులుగా నిర్ణయింపక పూర్వమే మీరు దోషులని యనుచున్నారు.

దేశాయిగారు:— అడ్వకేటు జెనరలు ఆరోపించిన అర్థమును మీరు ఆవ్యాసమున కారోపింపగూడదు. అడ్వకేటు జెనరలు తరువాత నిట్లు నుడివెను. అధికారులు సాక్ష్యమును సృష్టించిరిని అందు డెలుపబడినది. వారిపై గావించబడిన ఆరోపణలు యథార్థము లైనవేయని ముద్దాయి లింకను పట్టుపట్టుచుండుటచే, “న్యాయమును విమర్శన” యను వాదము దానియంతట నదియే పడిపోవును. జూలై 18 తేదీన పార్టీ రాజకీయసభవారి యాజమాన్యమున మార్వాడీ విద్యాలయమున జరిగిన సభావృత్తాంతమును ప్రకటించుచు, కాంగ్రెసు రచ్చట నుపన్యసించుచు పెయింటరుగారిపై కొన్ని యారోపణల గావించినట్లు డెలుపబడినది. ఇది చాల మానవత్వకర మగు విషయ మగుటచే అట్టివానిని ప్రకటించుట యంతెట్టిహక్కును నుండజాలదు. కాంగ్రెసుగారి కారోపింపబడిన వాక్యములవారికు నుడివెననుట కెట్టి యాధారమునలేదు. పెయింటరుగారు అహమ్మదాబాదునకు మార్పుబడిరనియు, అచ్చట నతడు చిన్నపిల్లలను హత్యయొనర్చవలసియుండుననియు వ్రాయబడినది. ఇది సభాకార్యక్రమనివేదిక యగుటచే ప్రకటించితిమను హక్కును ముద్దాయిలు గోరజాలని కాంగ్రెసుగారు నుడివి అందుకు ఇంగ్లీషు కేసుల నుదాహరించెను. (అల్లెప్రెస్.)

ఆయుర్వేద ప్రచారము:— కోయంబుత్తూరులో పురపాలకసంఘము వారిచే 1923 సెప్టెంబరులో స్థాపితపడిన ఆయుర్వేద ఉచిత చైద్యశాలయందు గతవత్సరము 2646 వ్యాధిగ్రస్తులు కుదుర్చబడిరి. నూతనముగావచ్చిన 2957 మందిలో 1946 హిందువులు, 6 మహమ్మదీయులు 5 క్రైస్తవులు. చైద్యశాలకు 7 నెలలకు రూ 2500.00 వ్యయమైనది. ప్రతిఒకటి జోషము ఖర్చు 1 అణకు తక్కు బడ్జెట్.

అండ్ డాక్టరల్ డిగ్రీలను నిశ్చయము

అల్లూరి వీరభద్రాచారి జరుగవలెను

అనివేది నిట్లు చెప్పుచున్నది: తోపను బ్రహ్మయోగాదా
నినిరాకరణమును, అందుచే గలిగిన నిజాత్యయమును, దానివలన
పునివాల్చడలలో కలిగిన ఉద్బోధమును పోషింపుట సానుభూతితో
మూడవదేవు పోషణవానికి కలుగఁజుటయే అవసరమేదము.
మూడవపక్షి లేకపోవుట, కారణములేని నిర్లక్ష్యత, లేనిపోక
భయములవలననే యింతఘనిజగిసినది పోలీసుకార్య పోలీశక్త
అంతో గుండ్లపైపుట్టలను ముగింపఁజేయుము, తలసినవి. ఎను
ట్టుగుల నెక్కిన పోలీసువారిని పిలువవలసి వారే. కుండ్లింపట
జ్ఞానవిధి అశక్తము. అశక్తలేకట్లులేదు. అశక్తం రా క్త ను
విన్నపముతోడనే కుండ్లమును గ్రేట్ మును మును రంభ
మయ్యెను అధికారమున్నది. దా యని పోలీసువారు తమ
కృత్రిమమును, ముగియించెదగవలసి ముప్పాతముతో కాల్పులు
శిం గాదేశములో సర్వసాధార మైనది నిశ్చయముగా హిం
దూదేశములోని గుంపులు యింతదేశములోని గుంపులు యింత
జోగిలలోనేలే సర్వభావినీదముగ దేశస్థమునను గడంబవారు
కోరు. కాట్లయేనే పెట్టుబడి దాంబరము పోట్లలునైజము
అందు యజమానవలెను వ్రాసినవ కోర్కెతోని కో గల
కారణమునాభావములు మార్చి వానినేభవించింపుకొ యెప్పుడో
ప్రాణము మునుపటిదేశముననే భయము ముట్టినది, చెప్పవలెను
దానినికొత్తత్రేతనే పోట్లమును మును ముట్టినది మునుపటి యే
న్నదే అనుకొన్నను అది నిరాకరణగా తెలిసినదేగాని ముప్పాతము
నువచ్చెననిగియున్న సమయమున క్రాంతిమూర్తియనునది గ్రేటులలో
నినుమృతప్రాణములను పిలువనేయున్న కృత్యమునుబట్టి తమపోలు
పయోగింపబడును పిండుదేశములో అధికారమున్నది యుప
యోగింపవలెను

[illegible]

కాస్తోకమునకును వలదుడైన గండమును విచారించినయెడల
యేమోత్రము జేసికొనినను విచారించిన యేమోత్రమునకును జేసిన
ప్రయోగించుటను జేసి యీ సంగతియు వారికి అనవసరము లు
గురునామమును ముందునామము వలదుడైన గండము చేయును

[illegible]

మంగింపుమ, కార్మికులను పెట్టుబడిదార్యులను గల
తగాదాలను తీర్చుటకు ధౌజీనామా బొడ్డులకు కామ్యురులో
స్థాపింపవలెననియ, ఇట్టి తగాదాలను పరిష్కరియు కేసులు
కు బొంబాయి డిల్లువంటి చోకటి స్థానిక ప్రభుత్వమువారిచే
కాసనపథలో ప్రవేశపెట్ట జవలెననియు నీ సంఘమువారు
గట్టియల్లిప్రాయముతో నున్నారు కార్మికులయొక యుయ
జమానలయొక్కయు తేజములను గురించు వ్యవహారా
దీన ఒక బోర్డును స్థాపించే యెడల యిట్టి ప్రయత్నమునకు
మిల్లయజమాన లెప్పుడు ముగవలెయింత విముఖులుగాలేరు
అట్లేనయేడల తగాదాల చాల వరకు తగ్గిపోవును

ఈ సంఘమువారి గొల్లిప్రాయమున అక్షమసంఘము
 లను చెవరగొట్టిటకు-ఓలము పనిగాంచులా మార్పుచెవవలెన.
 ఇంగ్లీషులాలో- న్యాయమునకున్న రక్షణయిండియనులాలో నిక
 తెచ్చుట చాల యగత్యము.

నివేదికనువర తుపానుల నుపయోగించుట యందు యిం
స్థిభూయిండ్లందును లాఅలో గణేనము మవిరుస అంటించబడెను
కొడితి సీ. యొక్క ప్రెస్సు గారు, బ్రిటిషుయంగుల
కాన్ఫ్రంట్సును యొక్క మేజును బాటకె కానె కమిటీలో
నంటిననియు, నివేదికలో తెలియజేయబడిన అభిప్రాయము
లతో తానెకభిరుంబు లేదనియు అందులననివేదికపై ప్రా
లు యోజనలననియు యీసంఘ కార్యదర్శికి ఒక జ్ఞాబులో
నాసెను అంతెనుపూర్వ మొకజాబులో సంఘమువారి యెదు
టికి వచ్చుచున్న సాక్ష్యమునబట్టి సంఘసభలకువచ్చుట తమ
కీముతదని వాసియుండిరి (అ|| ౩||)

రథ రాక్షసు.

భాగ్యంబునందు మూర్ఖు నమకము.

ప్రతిభానుభూతిర ప్రతిపాదుగాయ విశిష్ట ప్రచారకునం
దీని ప్రాయశ్చర్యము.

శ్రీమంతునిగారిచే నామమును నామమునది శంకరాచార్యులవారి జీవిత చరిత్రము అందొకవిషయము వర్ణించబడినది ఆచార్యుల వారు కాణిలోనుండి శివుడు ఆచార్యులవారిని పరిక్షింప నేర్చి, ఆయన గంగానీనమునకు బొత్తుమండగా అత్రోవనే శరదాబహిరూపము దోర్చి శివుడు యేమిరుయ్యెను తెరళనం బుచ్చితిల ఆచార్యులకు టికారము శంకరాచార్యులవారు “మూర ము హామ్యు, మూరమ్యు, గామ్యు” అని అరచెను అంతట నే కృష్ణాబ్రహ్మ ఆచార్యులవారిని ధిక్కరించుట నేక హత్యాదుటచే చివరకు ఆచార్యులవారు ఆ భండాలుని తాకవలసివచ్చెను. అ నగా అన్నిటిమందు, క్షిప్రమతయందుమాడ మరగబొమ్మగల దని బోధించెడి శంకరాచార్యులవారిని క్షాళిలో నొక పంచ మునకు బుద్ధి మరల్చగలిగెను నైకంలోనుండిన నూర్వాచార వానియందుల నెవ్వరు మరల్చగలరు? కాని ఒక్కటిగలదు అ క్కడ శంకరాచార్యులవారు ఆచార్య పురుషులు ఇక్కడ వీడ్చి శాద్విబుద్ధిగల మానవమాతృకు, బేధమేతయు నిరదే యున్నది.

పురియ్య, పరయ్య, తియ్యల అస్పృశ్యతా దోషము
వల్లనే దేవాలయములదరించి రోడ్డు మెలబడునో అస్పృశ్యత
లను యెట్లు వ్యతిరేకించుటయో తెలియజేస్తుంది. పూర్వ
చార సూత్రాన్ని లీ విషయము నెన్నడైన విచారించిరా? ఆ
స్పృశ్యతను బ్రోక్కేటి బాటలను బ్రాహ్మణులెన్నడును (అను
వ్యతిరేకి) వాధుపయోగించు పంటచరణ అస్పృశ్యతయే
విడమింప, వాటినిట్టియిచ్చులది విధికి చువ్వుచున్నదా? తాము
మరియు, విద్యుత్తులవలెములూ భావ్యము పండినది మొదలు
తామునుండునామూ పును అస్పృశ్యతలనేయి పండినది
పచ్చునట్లు నిధారణ మనముచింజి తమలోనేకాక పితృభాగ్య
బ్రహ్మపృష్ఠంలెప్పుడు అన్ని ప్రాణాలయందు నుండి బీజాత్మక
స్పృశ్యతలనుగూడ గలవని చూపింపలేదా? ఈ విషయము
గుర్తించుకొన్నప్పుడెట్లుండును, కాని ముండు జెప్పిన విషయ
ములన్నియు కష్టమగుచుండును. మహాభక్తార్థము
యింతకన్న మించియుండదు.

అట్టిగారి భావ్యము ప్రవాంక్షాదునుగానా ౦ల
వహించవలెను. అతని పాదములకు బాహ్యులనూ గేల
ఒప్పుగింపరాదు. ఈతగిన్నగు సభ్యుల మేల ఒకపక్షము
చేరవలెను. ప్రభుత్వమునాటి ప్రామాణ్యము, అస్పృశ్యులకు
వ్యత్యాసమును తెచ్చిపెట్టాలగు రాజు ఒకని పక్షము జేరి
వాదించుచు భావ్యముకాదు.

“కుష్మభాద్రాకా భాగము”

ఒక శ్రీకృష్ణాచార్యుడు మృత్యువారికి ఒక పాత్రపు ప్రకము దొరికినది. అది ఆమె యింతలో భాగ్యతన గదిలో బట్టమీద పెట్టింది. ఆమెయింటికి ఒక పెద్దననిషి వచ్చి ఆపు ప్రకము చూచి నీవు వానిని తినుమని ఆమెనడిగెను. “నాశీపు ప్రకము ఒకకుప్ప మృత్యువారికి దొరికినది. నాశీభావచతురు గాని, వాయుభాగాని రాదు. ఇది ల్యాటివో భాషగా వ్రాయించుటలే అది ఒకమం చిపు ప్రకమై యుండునని కలచి యింటికి తెచ్చితిని” అని ఆమె చెప్పెను. ఆ పెద్దననిషి ఆపు ప్రకమును తిక్కించాచి ఇది నెమిత్తు గొప్పగ్రంథము దీనిని నీవమ్మునవో నీకు కొంతసామ్యుకల్పము అనెను. నాకొరకు మీగు అమ్మివెడనవో చాల నంతోషింతును అని ఆమెకొరకు ఆపు ప్రకమును ఆయన అమ్మి ఆమెకునాచుగు వేరునానామలు తెచ్చియుచ్చెను. ఆమె ఏకీకరించి తింటోమం చెను. ఆమె భూతదశ, ఇష్టదీ సామ్యుతోను భుజితనము చేయబడింది.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ జూలై నెల 2-వ తేదీ బుధవారము

	Xర 24 Xంతులూ అర్ధగ్రామము	Xర 24 Xంతులూ అర్ధగ్రామము	Xర 24 Xంతులూ భూము	హా-క 1వ శ్రేణిమండి భూము	హా-క 1వ శ్రేణిమండి భూము
గోపాలపురి	89.8	81.0	...	0.80	...
వికాఖపట్టణము	90.7	81.5	...	1.17	87.09
కాకినాడ	87.2	81.8	...	1.18	85.09
హుద్దీపట్టణము	100.6	80.8	...	2.0	41.89
చిన్నల	89.0	76.0	0.12	0.65	26.01
బల్లారి	97.5	76.1	0.8	1.44	20.51
కడప	95.7	75.2	0.95	2.94	81.28
మోరూరు	100.6	76.9	0.16	1.94	27.98
మృదాను	94.2	78.4	0.11	4.06	60.74
కడపూరు	91.8	80.3	...	0.52	52.41
సేలము	94.0	74.5	...	2.49	89.00
కోయంబతూరు	86.1	70.5	...	4.96	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.8	78.8	...	0.03	88.18
నాగపట్టణము	94.3	80.3	...	0.40	64.98
మధుర	98.2	77.8	...	2.14	88.68
పాంపర్	98.8	81.7	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	88.1	74.1	0.66	5.92	64.51
కొచ్చిన్	82.6	78.8	0.28	45.64	113.51
కాలికట్టు	88.4	72.1	0.72	40.87	117.18
మంకపూరు	88.7	72.2	4.39	51.78	125.68
బెంకునూరు	84.3	66.8	0.59	5.64	38.87
మేర్ కార	69.8	61.2	0.67	10.12	125.46
కొడెకనూర్	61.7	52.7	0.84	5.27	62.18

పర్యాయములు :—మేఘములు బికమోస్తున్నా. నున్నవి.
 పుట్టివేడిఋతు, మదిలిపట్టుములో 5వ డిగ్రీలు, కాకినాడలో
 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టుములో రాత్రివేడియే
 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ్:—వర్షము అంతియగు నేలగు. కష్టపూర్వ 0.95
కర్మాణలో 0.12 ముండున. బర్మాణలో చినుములు బడెను.
మేఘములు పలచగొన్నవి. తిక్కినవియ్యి. మేఘములు దేవునిగ
నున్నవి. ఆర్ద్రత చాల ఎక్కువ. పగటి వేడియి 90° వేడియి
ఎక్కువ

కర్నూటుకము—నెల్లూరులో 0.16 బిల్లింగ్స్.
 మద్రాసులో 0.11 బిల్లింగ్స్. మేఘములు 25 మాసమునకు
 నున్నవి. ఆర్థిక ఎక్కువ. కడలూరులో పంటవేడిమి, రైతు
 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు కంటే వ. నెల్లూరులో
 రాత్రివేడిమి 4.5 డిగ్రీలు కంటే వ.

అంతేకాదు, భూమిని చూడటం బద్ధకమైనది.

జూ బు లు

శ్రీమోతే నరసింహారావు జమిందారుగారి
అన్నదానము, వస్త్రదానము

ఏలూరునందు 24-6-24 సం శేదీని శ్రీయత మో
తే నరసింహారావు జమిందారుగారు, మాతనగృహప్రవేశసంద
ర్భమున తమయింటివద్ద 2500 బీదలకు అన్నదానము, 300 మందికి
వస్త్రదానము గావించిరి.

ఉ చి త ము

శ్రీలోకమాన్యుని ఆవతారపరిసమాప్తిదిన మగు ఈత్రావ
ణ బిరిం శుక్రవారంవరకు ఆరాధనసహిత మగు శ్రీబాలగంగా
ధరాష్ట్రతరళతామస్తోత్రము అర్చనాదిర్లను పంపుకొనువారల
కల్ల యే ఉచితముగా పంపబడును.

వలయువారు మానేజరు, శ్రీ ఆదివైష్ణవకళానికేతనమ్
కురుమద్రాళి, పామర్యిపాట్ట, కృష్ణాజిల్లా, అనిప్రాసిన బడయ
గలరు.

మూత్రేవి అనంతవద్దనాభాచార్యులు.

హిందీవరీక్షలు

అనేకమంది పరీక్షాగ్రంథము ప్రచారమును పరీక్ష
లేదీ మార్చవలెనని మాకు ప్రానియన్నారు. తదనుసారము రా
బోవుపరీక్షలు ఈసంవత్సరము అక్టోబరు 12 తారీఖు ఆదివారము
నాడుజరుగును. అవేదనప్రముఖులు పరీక్షారుమును కేపు 1 వ
అగ్రస్తుతాగ్రంథిపుగా మాకార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంప
వలెను. పరీక్షావివరణప్రముఖుల దరఖాస్తుపాఠములును కావల
సినవారు అర్హతాస్థాంతు పంపవలెను. వెంటనే పంపగలము.

హృషీ కేశవర్య

పరీక్షామంత్రి, ట్రస్టి కేసు.

తుంగతంపర అగ్రహారం

జూన్ నెల 22 తేదీని మా ఫిర్కాసంఘసభ మాడినది.
ఆసభలో ఫిర్కాసంఘమునకు మ. రా. శ్రీ, కన్నేపల్లి విశ్వ
నాథంగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమైనది. మ. రా. శ్రీ,
దేవరకొండ నరసింహమూర్తిగారిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనడ
మైనది. ఫిర్కాసంఘికి క్రిందివాని జిల్లాసంఘమునకు పంపుట
కు తీర్మానించడమైనది. 1 కన్నేపల్లి విశ్వనాథంగారు, 2 దేవ
రకొండ నరసింహమూర్తిగారు, 3 శివల శ్రీరామమూర్తి గారు
(ఫిర్కాప్రచారకులు) 4 తాతేజగన్నాథశాస్త్రిగారు (బోర్లంగి)
5 చీమలపాటి సత్యనారాయణగారను ఎన్నుకొనడమైనది.
ఖద్దరు గ్రామసంఘములు మొదలుగాగల విషయమై మిక్కిలి
శ్రద్ధగా పనిచేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

శ్రీగంగాధరస్వామినారి ఆలయము.

చాలకాలముక్రిందట ఈ గ్రామములో శ్రీ శ్రీ శ్రీ
గంగాధరస్వామినారి స్థాపించినారు. కొలదిమాత్రం భూము
లు ఉన్నప్పటికిని యంతవరకు సరియైన రాగభోగములు
జరగడములేదు. ఈ సంవత్సరం గొట్ట, బొర్లంగి ఈ గ్రామస్థులు
కలసి శ్రీపార్వతీపరమేశ్వర ఉత్సవ విగ్రహప్రతిష్ఠాపనయున్న
శ్రీ స్వామినారి వివాహము వగైరా ఉత్సవములు జరిగిస్తూ
యికముందు క్రమముగా రాగభోగములు, తిరువీధులు,
జరిగే ఏర్పాటు చేయించినారు. ఈ సత్కార్యమునకు పాటు
పట్టుకవారిలో మ. రా. శ్రీ మల్లాది సత్యనారాయణగారున్న
శ్రీయత వంకాయల సూర్యనారాయణగారున్న, సోమయా
జుల దక్షిణామూర్తిగారున్న వంద్యులు. శ్రీస్వామినారి కృప
వల్ల వారు తలపెట్టిన కార్యమునకు గ్రామస్థులు మిక్కిలి తో
డ్డడుచున్నారు. భగవంతుడు వారికి ఆయురారోగై శ్రవ్యములు
దయచేయించగలందులకు ప్రార్థిస్తూ ఉన్నాము.

వివేకచింతామణి పుస్తక భాండాగారం

ఈగ్రామములో ఘోరమైన నాల్గసంవత్సరముల క్రిందట
పైపేరున గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. కాని యంతవరకు
సరియైనస్థితికి మండలవాసులు తోడ్పడలేదు. గ్రంథాలయ
సభలకు ఆహ్వానములు పంపించలేదు. ఈ గ్రంథాలయమునకు
పాటుబడినవారిలో మ. రా. శ్రీ నాగులకొండ వేంకటాచలం
గారు, మ. రా. శ్రీ గుండుగోల వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు,
మ. రా. శ్రీ నాగులకొండ అచ్చుత రామమూర్తిగారు,
ప్రశంసనీయులు. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయకార్యదర్శిగా నైన
శ్రీయత అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు ఈ గ్రంథాలయ
దీనస్థితిని బాప ప్రయత్నింప కొరుచున్నాము. (ఒకవిలేఖరి)

నెల్లూరుజిల్లాలో గాంధీపూజానిధికి వసూళ్లు

వాగ్దానములు

వ సూ థు		
విలుకానిపల్లె గ్రామము		
శ్రీయత మద్రాళి వెంకటసంజీవయ్యగారివల్ల	రు	3-0-0
,, రాఘవయ్యగారివల్ల		2-0-0
,, మహాలక్ష్మమ్మగారివల్ల		1-0-0
సవుల్ ఆమలూరుగ్రామం		
ఆమలూరు పెందులనాయుడుగారివల్ల		2-0-0
ముప్పవరపు వెంకటస్వామినాయుడుగారివల్ల		2-0-0
కోడూరు		
చెల్లిపాలెం వెంకటరెడ్డిగారివల్ల		6-0-0
కోట నరసారెడ్డిగారివల్ల		2-0-0
కామిరెడ్డి సుబ్బరామిరెడ్డిగారివల్ల		1-0-0
అప్పరాజు శేషయ్యగారివల్ల		1-0-0
బసీరెడ్డి రమణారెడ్డిగారివల్ల		1-0-0
మాచిరెడ్డి పిచ్చిరెడ్డిగారివల్ల		1-0-0
కామిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారివల్ల		2-0-0
	మొత్తము	24-0-0

వాగ్దానములు

సవుల్ ఆమలూరు		
శ్రీయత రాపల్లి రంగప్పనాయుడుగారు		5-0-0
రాపల్లి కృష్ణప్పనాయుడుగారు		5-0-0
ముప్పవరపు చిన్న సుబ్బానాయుడుగారు		1-0-0
ఆమలూరు కృష్ణమనాయుడుగారు		1-0-0
ముప్పవరపు వెంకటస్వామినాయుడుగారు		2-0-0
రావి సుబ్బానాయుడుగారు		2-0-0
ఆకిలి మల్లిఖార్జునయ్యగారు		1-0-0
కోడూరు		
శ్రీయత చండిగుంట పెందులనాయుడుగారు		2-0-0
చిలకపాటి కృష్ణయ్యగారు		2-0-0
దువ్వూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు		1-0-0
ఇతరవాగ్దానములు		6-0-0

మొత్తము

ఒకమైతుడు	10-0-0
శ్రీయత వేమిరెడ్డి లింగారెడ్డిగారు	2-0-0
వల్లూరు వెంకటాచలయ్యగారు	1-0-0
వేమిరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు	1-0-0
వాడ నారాయణరెడ్డిగారు	2-0-0
వేక్ మీరాసాహెబు	3-0-0
భండారు సుబ్బారెడ్డిగారు	1-0-0
వేమిరెడ్డి పెంచులరెడ్డి	1-0-0
	మొత్తము 49-0-0

శుద్ధినభ

27.6.24 సం శేదీని ఏలూరు దోసపాడు గ్రామము
నకు మ.రా.శ్రీ రాయుడు గంగయ్యగారు దయచేసి కై
ప్రవులను 24 గురుని హిందూమతములోనికి చేర్చిరి. ఒకకైప్ర
వుడు మోక్షమునకు మార్గము కైప్రవమతముతప్ప వేరే కరణ్య
ము లేదని, రాయుడు గంగయ్యగారితో రెండుగంటలకాలము
తీవ్రముగా తర్కింప అందుకు తనసమాధానములు చెప్పవలె
బిలులో నున్న కొన్ని అభిప్రాయములకు ప్రస్తుత కైప్రవులు
సరిపడెయ్యండిరా అని ప్రశ్నించగా అందుకు జవాబయివ్వక
మానముపహించి, హిందూమతమునుగురించి సాంతముగా తెలు
సుకునే మీరు కైప్రవులు నారా అని అడుగగా, తార్కికు
డు తగుజవాబయివ్వక నిర్మాంతపోయెను. దీర్ఘ కాలమునుండి
హిందువులుగానుండి హిందూ మతాచారములనే నమ్మియున్న
యీ అనాయకజనులు ప్రస్తుతము హిందూమతము అనగా నిం
తనీచముగా చూచుటకు హిందూమతకర్తలదే లోపము అని,
శ్రీగంగయ్యగారు చెప్పచూ ప్రతిఫలము 24 గురికి తిరుమణి
శ్రీచూర్ణంబులిడి, హిందూమతములోగల సత్యమును పురజ
నులకు వెల్లడిచేయుదు, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, వివేక, ద
యానంద, మొదలగు మహాత్ములయొక్క జీవితమును చెప్పి మం
గళహారతు లిడి సభముగించిరి.

చమళ్ల మూడి భీమయ్య

యేలూరుతాలూకా, దోసపాడు

నోటీసు

1924-25 సంవత్సరము వకటికిన్ని 1924-
25, 1925-26, యీ రెండుసంవత్సరములకున్న
ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా తిరుమలలో ప్రతిరోజు వీధు
లలో పుష్కరిణీమట్టు వగైరా బాగాలలోను
ఉత్సవకాలములలోను 2500 క్యాండిలు పనరుగల
వాసింగ్ల లైట్లును మరిన్ని ఉత్సవకాలము
లలో 1500 క్యాండిలుపనరుగల లైట్లునున్న సప్ల
యిశేయగల కంట్రాక్టుపనికిగాను 1-8-1924 తేదీ
లోగా శీలుచేయబడిన పెండర్లును సం కంట్రాక్టు
పనిని శోధవారు తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవ
స్థానముల విచారణకర్తలవారిపేరిటికి పంపుకోవచ్చు
ను. దీవములు ప్రతిఒకరకమునకు రోజు-కి రేట్లను
కనుపరుస్తూ పెండరును యిచ్చుకోవలెను. ప్రతి
ఒక పెండరుతో రూ 100 లు డిపాజిట్టుచు పంపు
కోవలెను. పెండరుమంజూరు అయినతోడనే డిపా
జిట్టునిమిత్తం పెండరుతోకట్టియుండు రూ 100 లు
గాక మరి రెండువందలరూపాయలను మంజూరు
కాబడిన పెండరుదారుడు చెల్లించుటకు సిద్ధముగా
నుండవలెను. దేవస్థానము అధికార్లు చే నియమింప
బడిన సమూహాలలో పెండరు మంజూరుకాబడిన
పదునాటుగురొజులలో కంట్రాక్టుదారుడు స్టాపు
కాగితములో అగ్రిమెంటువాసి రిజిస్టరుచేసి ఇయ్య
వలెను.

సి. దొరసామయ్య,

దివాన్ పేష్యురు.

తిరుమల తిరుపతివగైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారి
ఆఫీసు, తిరుపతి, 18-6-1924.

నోటీసు

ఇంతకుపూర్వము సన్ లైఫ్ అశూరెన్సు
కంపెనీఆఫ్ కెనడా (Sun Life Assurance Co. of
Canada) మద్రాసుపెసిడెన్సికి, లోకల్ సెక్రటరీగా
నుండిన మిస్టరు సి. ఆదిశేషయ్య 1924 సంవత్స
రము జూలై నెల 1 వ తేదీ మొదలు సదరు కంపె
నీకి లోకల్ సెక్రటరీగా లేరు. కాబట్టి ఇందువల్ల
సర్వజనులకు తెలియజేయడ మేమనగా మామూ
లుప్రకారం మద్రాసు సెకండులైనుబీది 18 వ
నెంబరు పూర్వపుజాగాలోనే ఆఫీసు లోకల్ సెక్ర
టరీ అను హోదాతో ఏ. గౌల్డ్ (Mr. A. Gould)
దొరగారు సదరుకంపెనీవ్యవహారములు యావత్తు
ను జరుపుదురు.

ఫిరోజ్, జి సేత్తా

ఇండియాకు మేనేజరు,

సన్ లైఫ్ అశూరెన్సుకంపెనీ ఆఫ్ కెనడా.

ప్రకటన

బొంబాయి హైకోర్టు నూటు నెం 711/1922
వాది:—పేరూరి నూర్యప్రకాశం.
ప్రతివాది:—పేరూరి క్రిష్ణబ్రహ్మం.
లోగడ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 16-12-21 తేదీన ప్రతివాది
దస్త్రుక్రింద ప్రకటన కాబడినప్రకటన విషయములలో
పేరూరి నూర్యప్రకాశమును గురించి ప్రాయబడిన హంశము
లను ప్రతివాది ఇందుమూలముగా ఉపసంహరించు కొను
చున్నాడు. అప్పట్లో ప్రతివాది నమ్మిన హంశములనుబట్టి
వాదినీకూడా చేర్చి ప్రకటనచేయించినాడు గాని యివలె
ప్రతివాది కనిపెట్టిన హంశములవల్ల సేమి విచారణవల్ల సేమి
సదరువాదికి యితరతో సంబంధములేదని ప్రతివాదికి తోచి
నది కాబట్టి 16-12-21 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రయరింపబడిన
ప్రకటనహంశములలో సదరువాదినీ గురించినంతవరకు ప్రతి
వాది ఉపసంహరించుకొను చున్నాడు. ఇందుపయిన సదరు
నూటును వాది విత్తుడ్రా చేసికొనుచున్నాడు.
1-7-24, పేరూరి క్రిష్ణబ్రహ్మం

ఉత్పత్తి-రూపీయ మహాసభ

ఆచార్య ప్రభు చంద్రలే ఆధ్యక్షింప స్వాగతము

జూన్, 28 వ తేదీని కలకత్తాలో సమావేశమైన ఉత్పత్తి-రూపీయ మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీ గారి ఆధ్యక్షింప స్వాగతము నందలి భాగములను నిన్నటి కేసును నిక్రింద ప్రచురించుచున్నాము:-

రాటమే దార్పిద్యమును పోగొట్టును

ఈ దార్పిద్యము పోవుటకు తగిన ఉపాయమును మనకు కొలదివత్సరములక్రిందనే గనుగొంటిమి. ఆ ఉపాయమును సాధించునెడల మనభౌతికస్థితి యభివృద్ధిగాంచుటయే గాక ప్రపంచములోని స్వతంత్రజాతులతో సమానస్థానముగూడ గలుగగలదు. ఎందరోజనులండి దార్పిద్యముతో పనిలేక మాడుచు కూర్చొనియుండ వారికి కావలసినగుడ్డను కష్టపడి స్వయముగ నేసికొనుటకు భాగ్యవంతులగు దేశమునుండి కొనుక్కొనుట విడ్డూరముగనేయున్నది. ఇది మాయగనున్నది. మనముపడియున్న మూఢత్వమునుండి యుద్ధరించి మాయతోలగించుటకు ఒక మహా తుష్టుడు కావలసివచ్చెను. మహాపురుషులు మనదార్పిద్యవిషయమును పరిశీలించి జూడ ఆహార పదార్థములు ఈ దేశము నుండి పోవుట చేతనే కరవువచ్చుచున్నదని నిర్ణయించిరి. పురాతనపరిశ్రమలను చేతిపనులను ధరించుటకు ప్రోత్సాహ మెడతెగకుండ నియమించుచుండెను. 1906లో బెంగాలు విభజనకు ఆక్షేపణను చెల్పించు మనము లాంకమైన నూలుబట్టలను పయ్యోగించవద్దని తీర్మానించుకొని పురాతనపు రాటమును ద్విప్ప నిధుపడినపుడు ప్రతికారకృత్యముగ చేసితిమి. రాటమును త్రిప్పనిశ్చయించుటగూడ ధూరముయొప్పును. దగ్గరలో నాగపూరు, పాంబాయి, అహమ్మదాబాదు మిల్లులందుటచే పరిష్కారము సాధ్యముగ నుండెను. ఆప్పుడు మరచిపోయిన రాటమును త్రిప్ప వక్కరలేకపోయెను. కాని యిప్పుడు మనదృష్టినికాతనవిషయము మొకటి గోచరించుచున్నది.

చేతిపనులు ప్రజాక్షేమమున కవసరమని ప్రవేశపెట్టునెడల మనకు కావలసిన గుడ్డను తయారుచేయుటకన్న యెక్కువ అసరమైన కేడిగలదు? మనకు యంత్రములు ఆటంకముగ నుండెను. ఈయంత్రములు అభివృద్ధిగలజోజులలో రాటమును బైటికి లేగలమా? పౌరయు పరిశోధనము జేసికొని మనకున్న కట్టములన్నియును పోవుటకు రాటమే సాధనమని యెంచి ప్రజలను పడుతుమని కోరిన మహాత్ముడు ధైర్యశాలి యనవలయును. నేనప్పుడాయనచెప్పినదాన్ని నమ్మక దూషించితిని. కాని యిప్పుడు ప్రార్థించెదను. ఇప్పటికిని మిల్లులకన్న రాటమేవలనదనినమ్మనివారందరొగలరు. ఇట్లు నమ్మనివారు చేయవలసినదేమయో తెలిసియున్నది. వారేదీపరియని నమ్మక ఆహారమునే చిత్తశుద్ధితో నడువవలెను. కాని రాటమునందు నమ్మకముగలవారు, నమ్మకమున్నదని చెప్పువారు యేమైనను సరేతుదిముట్ట జూడవలెను. ఒరిస్సాలో చేయుట కెంతవనియైనగలదు. మీరు బెంగాలులో మేముపయోగించుదానికన్న యెక్కువముతగ గుడ్డ నుపయోగించెదరు. మీలో యింకను నూలుపడుకు సాంప్రదాయము చూపలేదు. పొంటరుప్రాసిన ఒరిస్సాయను గ్రంథములో మీనేత పరిశ్రమనుగూర్చి వ్రాసిన చుక్కని ముక్కలుగలవు. “కాపు పండించు ప్రతిని గుడ్డగనేసి కొన్నిటలుంబములు జీవించును. ఈ నేసిగుడ్డ బాగా, ముతగ గా, కోరాగానుండి మాంచెప్పరు సరకుకన్న 5 రెట్లెక్కువకాలము మనును. కాని దుకాణములలో ఆగుడ్డలంతయెక్కువగ అమ్మకమునకు రాదు.” పొంటరుగారు భోటికజాలవని వ్రాసినపుడు తయారయ్యేసరకు మొత్తము నాలోచించి చెప్పెనుగాని యెంతకాలము మన నో ఆసంగతి నే చెప్పలేదు. 1872 లో యిల్లొచేసినగుడ్డ మాంచెప్పరుగుడ్డకన్న విదుకెట్లెక్కువ కాలము మనునన్న మాట తెలిసినయెడల దయచూచి మీరు నేడు యిల్లొ పడుకుటను ప్రారంభించిన బాగుండును. ఇప్పుడు కావలసినది క్రమముగా నోక పద్ధతిని నూలు పడుకుటను ప్రవేశపెట్టి, ఖద్దరునే ధరింపవలెనను నిశ్చయముతో ప్రజలందుటయే. ఈ ఒక్క పనికల్గ నే దేశమున దన్ని విషయములు మారిపోవును. నూలుపడుకి ఖద్దరుగట్ట ప్రారంభించిన యెడల యిన్నియో భోగపదార్థముల ఖర్చు తగ్గిపోవును. మనము ఆహారపదార్థముల నమ్మకొని దిగుమతియైన భోగపదార్థములను కొందుము. మనము భోగపదార్థములలో నోకదానినైన దిగుమతిపడుపును కొనుట మానినయెడల మన దేశములోని బీద

లతో ఒకముద్ద అన్నము మిగిల్చినవార మగుదుము. ఇది బహుస్వల్పమైన లెక్క. నూలుపడుకి ఖద్దరుధరించుటవలన చిత్తశుద్ధి మారి మన జీవితాధారమును తగ్గించునటుల జేయును. మనము బీదవారమని మరచిపోవుటను నేర్చుకొంటిమి. ఇంగ్లీషువారి యెదుట చక్కగా జ్ఞానవంతులుగ గాన్పించుటకై వీదో విధముగ భోగపదార్థములను సంపాదించి, దార్పిద్యమును కప్పిపుచ్చి ప్రయత్నించుతిమి. కాని దిగుమతియైన భోగపదార్థముల నుపయోగించుటవలన వారికండ్ల కెంల నాగరకలముగ గాన్పించినను మనదేశదార్పిద్యమును దాచజాలమని మాత్రము ఆలోచింపమైతిమి.

మనము మైత్రభుక్తుగ నుండవలెనను కోరికతో నెట్లు మోసపోతిమో ఒరిస్సాలో జరిగిన ఒకవిషయమును నెవ్వరూగారు తమ పుస్తకములో విశ్లేషించిన దానినిబట్టి తెలియగలదు. ఒరిస్సాలో భగోరమున కఱపువచ్చి నేలకొలదినుండి అన్నములేక నూడిపోవుచుండగా మీలో నోక ప్రధానపురుషుడు ఒకరెన్ని నెంటు గవర్నరుకు సత్కారాతిధ్యముల నిచ్చుటకై 5 వేలసూప్యముల చెచ్చింప నిశ్చయించెను. ఇట్టిఒడ్డి పుట్టునది ఒక్క బెంగాలులోను ఒరిస్సాలోనే గాదు. అదృష్టవశాత్తు ఆరోజులు పోయినవి. ధైర్యముతో ఒక్క బెట్టుతో ఆమహాపురుషుడు యీబూతుకమునంతను కొట్టివేసెను. ఆయన ధరించిన అంగవస్త్రము మే దార్పిద్యచిహ్నము. మన దార్పిద్యమును మనకును ప్రపంచమునకును ఆయన యేమాత్రమును దాచకుండ ప్రకటించెను. కావున మన మిప్పుడు ఆయన చెప్పినది స్వీకరించి తద్వారా ఆయన ప్రాతినిధ్యము నహించినజనసామాన్యమును మనవారిగ భావింపవలయును.

మనకు భారతీయులకు నిరాడంబరజీవితాచారము లన్న నెంతయో యిట్లము ఆపాశ్చాత్యభౌతిక నాగరకత యొక్క మెరుపువల్లనే మనము దుర్భాగవర్తులమై ఉత్కులోను సిమెంటితోను అభివృద్ధి గావలసివచ్చెను. ఉత్కును సిమెంటును అవసరమేకాని అవి మాత్రమే అవసరములైనవి గావున అనగా భౌతికాభివృద్ధి యెంతయైనను మనలను చాలదూరము దీసికొన పోజాలదనియే నా భావము. ప్రతిఫలము వచ్చినది. మార్గములు మారవలయును. మనము ఆగవలసిన కాలము వచ్చినది. మన దేశము దార్పిద్యములో మునిగియున్నదని కనుగొనునెడల మనము స్వయముగ సాధ్యమైనంతవరకు బీదవారివలె జీవించుట ధర్మము. అట్లు చేయుటకు ఖద్దరే సహాయకరముగ నుండును.

స్వరాజ్యాశ్రమములు.

మనకీదేశములో సజీవమును కాంగ్రెసు సంస్థయును చాల స్వరాజ్యాశ్రమములును నిర్మాణకార్యమును నడుపుచున్నది గలవు. ఇం దభివృద్ధి మందమైనను, అనుమానములు బాధించినవత్సరము జేసినను అసాధారణమైన దేవులును లేదు. ఇప్పుడు నిర్ణయించుకొనిన మార్గము క్రొత్తదియు కష్టమైనదియు నైనది. మనము పొందిన రాజకీయశిక్షణయు ఇంతవరకును ఉపన్యాసపేడికలపై నెక్కి యుపన్యసించుటకే యక్కరకు వచ్చెను. ఇత్తుడు మన ముపన్యాసముల మాని గ్రామములలోనికి బోయి పనిజేయవలె నని కోరుచున్నాము. సభలను సమావేశములు గూడ నవసరమే. కాని అయ్యవి స్వరాజ్యసంపాదనమునకు మార్గదర్శకములుగ లేకున్నయెడల నేమాత్రమును ప్రయోజన ముండదు. మహాత్ముడు ఏర్పరచిన స్వరాజ్యనైష్యము ముందులైనలో రాటమును ధరించువారను పడుకువారను గలరు. మీదేశపరిశీతు లెట్టివో నాకు తెలియవు కాన యేలైన నూచనల గావించి సాయము జేయజాలను. కాని యీ సభలో మీరందరును కలసి సమావేశమైప్రతి ఒక్క పండించవలెనో నిలువ జేయవలెనో నూలు పడుకువారల దగ్గరకు పోయి యెట్లు వారికి సహాయముజేసి దూడేకువడుకుపనులు జేయించవచ్చునో, మంచి నేతగా యీనూలును నేయించుకొట్టో, నూలుపడుకువారు, నేయువారు, గ్రామములు, పట్టణములు ఖద్దరు నెట్లు ధరించుటలు జేయవచ్చునో ఆలోచించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. మీరు యితర ముఖ్యకార్యముల గూర్చిగూడ ఆలోచింపవలయును. ఐతే యీనూలుపడుకు నేతపడుకులలోనే ఒక అడుగు ముందుకు బోగల్గినయెడల, స్వరాజ్యాశ్రమముల నెక్కువజేసి అచట నుండువారు నూలుపడుకును స్వరాజ్యనైష్యుల కష్టజీవమును విడుదల మనస్కులై గడపుచుండేరని, అచటనుండి వడుకు నేతపనుల నేర్చుటజేసి తెక్కలనుంచి, అప్పగించుకొనుచున్న యెడల, ఈసభలో మరీ ఒక్కపనిని జేసినియెడల యీ సభను యేర్పాటు జేయుట కైసభ్యులను సద్వినియోగముజేసినట్లును మీయదృష్టమునకు నుంచిమేలు చేసినట్లునుభావింపెదను.

గ్రామములందు చేయవలసినపని

మనము చేయవలసిన పనియంతయును గ్రామములలో గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమంశము లన్నియును గ్రామములలోనే చక్కగ నిర్వహింపగలము. జాతీయవిద్యవిషయమై చూడుము. జాతీయవిద్యను ప్రారంభించుటకు గ్రామములలోని పాఠశాలలే తగియున్నవి. ప్రభుత్వపాలనముక్రింద నున్న విద్యాలయములలో విద్యార్థుల మనస్సులు ఆపు ప్రకములవలన చెడిపోయినదివరకును లెన్నియో గలవు. మనకంతయును జేసి ఇంగ్లీషువారేయని చిన్నపిల్లలను నేర్పబడును. ఇంగ్లీషువారే మన పాఠశాలలను ఆనుప్రతులను స్థాపించిరని గూడ ఒకవాచకపుస్తకము చెప్పవలెందగును. మనలో విజ్ఞాన వంతులకేతల యెట్లు తిరిగి పోయెనో మీదేశములో నోక విద్యావంతుడు ఆర్థికశాస్త్రమును గూర్చి యువకులకు పనికివచ్చినటుల వానినగ్రంథమును జూచిన తెలియగలదు. స్వగ్రామసమగారు మార్గము వ్రాసినదాని నుద్ధరించుడు, అనాగరకులు కోరునట్టివి జంతువులు కోరువానితో సమానము. మనము అభివృద్ధి యగుకొలదిని మావాంఛితములు అనేకవిధముల నెక్కువగు చుండును, అను సిద్ధాంతమును స్థాపించెను.

కావున నాగరకతాభివృద్ధి యనగా కోరిక లెక్కువగుటయని యర్థమగుచున్నది. కాని ఆగ్రంథకర్త విచారముతో నిట్లువ్రాయవలసివచ్చెను: “భారతీయుల భోగప్రమాణము చాల తక్కువ. దిగుమతిపడుపులఖర్చును చాల తగ్గయేయుండును.” కాని యీ వెనుకబడియున్న అనాగరకుల కింకను ఆశ గలదు.

“మనసంఘములో జీవితపరీమాణము పిల్లలద్వారానే యెక్కువ జేయబడుచున్నది. తలెత్తెండ్రులు తాముచిన్నతనములో అలవాటుపడినవానికన్న యెక్కువ ఖరీదు గల గుడ్డలను యూరోపియను ఫాషనులో కుట్టించియు తిండిలోరకరకాలు పెట్టియు కొడుకులకును కూతుళ్లకును నేర్పెదరు. మధ్యతరగతి తలెత్తెండ్రులు తనపిల్లలను సంతోష పెట్టుటకై తమపొట్టకు తాము దినకుండును. మామూలు చదాపులు తొడుక్కొని తిరుగు పురోహితుడు తనపిల్లవానికి బూటు, ట్రైసికిలును కొని పెట్టబోయినసంగతి నే నెరుగుదును. కాని ఒకసంతతిలో భోగవస్తువులైనవి మరియొకసంతతిలో అవసరములగును. ఈవిధముగ నెంచిన పిల్లలు పెద్దలైనపుడు తమపూర్వకుల నిరాడంబరపద్ధతికి మరల రమ్మన్న రాకుండురు. అది పోనేపోయి సంఘముంతులను ప్రమాణము ఒక పెట్టు యెక్కువగును. ఈ విధముగ ప్రతి యింటను పట్టణములోను పల్లెటూరును జరుగుచునే యున్నది.”

ఈ అధఃపతనము సంఘాభివృద్ధి యని స్తుతింపబడినది. సాదరులారా మీక్రింద నున్న బాలర కట్టివిద్య నియంతుండ జూడవలెను. మనము మనపిల్లలు యీ పాఠశాలయందును కళాశాలయందును బొందు విద్యతో చెడిపోకుండ జూడవలెనన్న మొదటినుండియు బాగ్ర లెగ నుండవలెను. చిన్న చిన్న జాతీయపాఠశాలలు ప్రారంభించి అందు స్వయం సహాయధర్మమును బోధించుచు తమ జన్మభూమియెడ ప్రేమభావము గలుగునటుల నేర్పవలయును.

పట్టణములలోను పిల్లల పక్కప్రదేశములలోను త్రోగుబోతు అలవాట్లు ఎక్కువగ గాన్పించును. ఈ విషయమునగూడ గ్రామస్థులభివృద్ధి గాంచవలెనన్న యీ అలవాటు గ్రామములో లేకుండ సమూలముగ త్రెంచివేయవలయును. ఈప్రపత్తుములోగూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రాతికూల్యము రావచ్చును. కాని అందువలన మనసంరంభమునకు బలమే గల్గును. ప్రభుత్వమువారు త్రోగుడును, వ్యాజ్యములను సమన్వయింపజూచుచు ప్రోత్సాహముజేసెదరు. ఎందుచేత? వీనివలన ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చుటచేత దీర్ఘకాలమునుండి అలవాటైన చెడులలవాట్లను పోగొట్టుటకు పోరాడుటయేగాక మనము ప్రజలు కష్టపడిన బలపడుప్రభుత్వముతోగూడ పోరాడవలయును. ఈ ప్రభుత్వమువారు పోలీసుగజెటులో పేక్కుపీయరు జేప్పినదాని నుద్ధరించి త్రోగుడును ఫాషనుగాగూడజేయునంతవని జేసెదరు.

ఇవటికి గ్రామములనుండి వచ్చినవారు గాంధీ ఆశ్రమములలో స్వరాజ్యాశ్రమములలో స్థాపించు నిశ్చయముతో బోయి అచట నీ దోషమును బోగొట్టుటకు ప్రయత్నముల జేయుటయే గాక ప్రేమ, పారిశుధ్య, నిరాడంబరమును గల వాతావరణము గలుగునటుల జేసెదరని నేనునమ్ముచున్నాను.

ద ప పో దీ జ త కలకత్తానుండి బయలుదేరెను

పదవసూహిజిత జయభోకు వెళ్లుటకు కలకత్తానుండి బయలుదేరెను. శేషభిష తేదీటికి అలహాబాదుచేరెను. (అ.ప్రె)

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలెక్టరు దర్బారు

జూలై 1:—శ్రీయుత వెన్నెలకంటి కృష్ణస్వామి రావుగారికి - రావుసాహెబ్ అను బిరుదును - నోసంగట్లకై నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు గారు నిన్నసాయంకాలము బోర్డు హైస్కూలులో, దర్బారు జరిపిరి. శ్రీ కృష్ణస్వామిరావు గారికి 1909-15 సం॥ యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులుగను, 1915-17 కావలి తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగను, దరి మిల్లన ఇప్పటివరకును అధ్యక్షులుగను పనిపిన అసమానప్రజా సేవకు శ్రీ చక్రవర్తిగారు మెచ్చి, రావుసాహెబు బిరుదు నొసంగిరి. దరాలును సనదును కలెక్టరుగారు నొసంగిన పిదప శ్రీ కృష్ణస్వామిగారు తమనుగౌరవించుటలో తాలూకాబోర్డు మెప్పువడసిన దని కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా స్వీకరించిరి.

దర్బారు జరిగినతర్వాత శ్రీకృష్ణస్వామిరావుగారికి కావలి యూనియన్ బోర్డు, కావలి తాలూకాబోర్డు, కావలి బోర్డు హైస్కూలు ప్రాతినిధ్యాధి సంఘమువారు సన్మానపత్రములను నొసంగిరి. శ్రీ కృష్ణస్వామిరావుగారు ఉచితముగా ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి.

అంతట పోరులందరు శ్రీ కృష్ణస్వామిరావుగారి గౌరవార్థము నొక అల్పాహరవిందు జరిపిరి. జిల్లా అధికారులు పుర పోరులను చాలముది సభకు విచ్చేసిరి. సభ జయప్రదముగ జరిగెను.

నర్సాపురం

(ఒకవిలేఖరి)

పూర్వము నర్సాపురములో రాయనోరగారు కలెక్టరుగా నున్నపుడు దీనికి చేయున్న రుసుంబాదాలో నుచితనివేశ సముచితులుగాను కొంతకాలము తీసికొని ప్లానులు తయారు చేయించిరి. అంతట అయనను బహుయించగా మాతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు! వేలమువేసిన చాలా డబ్బునమ్మనని సలహాయచ్చిరట. వేలమువేయ దాదాపు నలువదివేల రూపాయలువచ్చినట్లు తోస్తుంది. అట్లు వేలమువేసిన కొలదిదినములలోనే డబ్బు కొన్నికొట్టింది వేలమువేసి రెండురోడ్లు వేయించివారు.

ఇవిజరిగి పండ్లెండుసంవత్సరము లైనవి. అప్పుడప్పుడు ఒకరొకరే యిండుకట్టుకొనుచున్నారు. దాదాపు ముప్పది గృహములుగలవు. రోడ్లమధ్యను, దొంగకొండలగా పెరిగిన బ్రహ్మదొండ జూచిన చాలభయము తోచుటయేగాక ప్రూరసర్పముల కునికియని తోపకమాండు. ఇట్టిదొంగ కొట్టించవలసినవని యుమిగతారోడ్లలో ముఖ్యమైనవి అయినను వేయింపవలసిన దని అనేకులు ఆర్జీలు పెట్టుకొనియున్నాము. కాని ఒకదానికైనను ఫలితము గానవడదు. రాయపేటతాలూకాడబ్బు బోర్డులోవున్నట్లు వింటాము. ఈ ఆశ్రద్ధమాడ వేలలో తాలూకా బోర్డు మెంబరు ఒకరైనను లేకపోవుటయే అని తోచుచున్నది.

మొన్న ఒకసారి ప్రెసిడెంటుగారి నడుగ "యింట్లోని పట్టు రోడ్లెందుకనిరట. మరుసటిదినమున ఓవర్సీగారినింపిరి. ఆయనను అడుగ వేయస్తాము అని చెప్పిపోయిరి. ప్రెసిడెంటు గారు ఇప్పుడు స్వయముగానచ్చి చూచి కనీసము పోలరాజు శీతరామయ్యగారియింటికి యెదురుగాబోవు చిన్నరోడునైనను వేయింపగోరుచున్నాను.

తోలేటి ప్రేరాజు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

28.6-24 కనివారమునుండి 4-7-24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 కని, ఆదివారములందు పుధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు డిబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ డి ఒరిగాన్ ట్రయల్ ఎడ్మిషన్ అద్భుత సాహసకార్యములు వాని మింగుడాగరు మొదలగునవి గలది. తదరు పుష్యగూడ చూపబడును.

నెల్లూరు జిల్లాకాంగ్రెసు ప్రచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు

వీరు జూన్ నెలలో జొన్నవాడ, మోపూరు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, నిలుకానిపల్లి, పొట్టిపూడి, కొంట్లూరు, గంగపట్నం, కుడితపాలెం, మైపాడు, వెంకటగిరి, సపుత్ ఆమలూరు, కోడూరు, పేడూరు, చెన్నపల్లిపాలెం, ముత్తుకూరు వగైరా గ్రామములకు వెళ్లి కాంగ్రెసు ప్రబోధము గావించిరి. పొట్టిపూడి, మోపూరు నిలుకానిపల్లెలందు కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరించిరి. లేబూరు బ్రాంచి రైతుసంఘము నెల్లూరు జిల్లారైతుసంఘములకు కొంతవరకు సలహా నిచ్చి సహాయపడిరి. జొన్నవాడ వెంకటగిరి తిరునాళ్లయందు కాంగ్రెసుతరఫున జరిగిన ఉచితవైద్యసహాయము మంచినీటి చలిపందిరి, కాంగ్రెసు ప్రబోధము, మొదలగు కార్యములందు తగిన యేర్పాట్లుచేసి ప్రజేశములందుప్రబోధము గావించిరి. మైపాడుగ్రామమునందు ఖద్దరు శేతసంఘమును, స్థాపించుటకు ప్రయత్నించిరి. ఈయారిండు భాగమునకు ఆయురూపాయల వంతున కొన్ని భాగములను శ్రీయుతులు కాకు రామిరెడ్డిగారు, బండా శేషరెడ్డిగారు మరొకందరు నేతృత్వము వీర్చుచి ఈయారియందు ఖద్దరు అభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు.

ఇచ్చట కాంగ్రెసుకుమితరవున మూడు వర్గములు నూతనముగ స్థాపించబడి పనిచేయుచున్నవి. శ్రీయుత రాఘవయ్యగారు చెన్నపల్లిపాలెమునందు ఆ గ్రామస్థులు తిరుగ వడుకునట్లుచేసి దూదినిప్పించిరి. మైగ్రామము లన్నిటియందును వీరు 1925 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో జరుగబోవు తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలందు కాంగ్రెసువారిని ప్రతినిధులుగా పంపవలయునను విషయమును గురించి ముఖ్యులైన రైతులతో మాట్లాడియు కొన్నిచోట్ల ఉపన్యాసము లిచ్చియు ప్రచారము గావించిరి. ఈ సంవత్సరము తాలూకాబోర్డులను స్వాధీనపరచుకొనుటకు కాంగ్రెసువారు గట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఇంతవరకు కావలి కోపూరుతాలూకాలకు ప్రతినిధులు చాలవరకు ఏర్పడినట్లు తెలియుచున్నది. నెల్లూరుతాలూకాలో శ్రీయుతులు తక్కువరపు రామిరెడ్డి, పాణకా పట్టాభిరామిరెడ్డి, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కొమండూరు పార్థసారథిఅయ్యంగారు చాలశ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. ముడలనాయకులు ఇదేదేవుడుగ పరిశ్రమించినచో తప్పక విజయము కాంచగలరని నమ్ముచున్నాను.

దేశీరెడ్డి శేషరెడ్డిగారు

వీరు నెల్లూరు తాలూకాలోని వెంకటాచలం, ఈపూరు, మిట్టపాలెము, వరగలి, ముత్తుకూరు, వెంకటగిరి, నెల్లూరు లోనగు గ్రామములకు వెళ్లి కాంగ్రెసుప్రబోధ చేసిరి.

అనంతపురం

జూన్ నెల 21 వ తేదీన ఖునత్ వహించిన చెన్నపురి రాజధాని గన్నురుగారగు లార్డు గోస్వత్ ప్రభువుగారు తన సతీసమేతులై అనంతపురంబునకు విచ్చేసిరి. 28 తేదీ కనివారం సాయంత్రం 5 గంటల కాలమున యీ పురవాసియుగు చెన్నపురి కాసనసభ్యుడు ము. రా. బి. వో. బశేసప్పగారు కడుదీపతంబాధినివారంకార్యమై బిచ్చిన అన్నదానమును తన సతీమణి తోడను వీక్షించి శ్రీవారును వారి సతీమణియు సదరు వో. బశేసప్పగారివల్ల పుష్పమాలాలంకృతులై సముచిత శ్లాఘములు సలుపుతేరి, నా ఓబశేసప్పగారు కొందరు ముఖ్యమైన యీశుట్టల పెద్ద మనుష్యులకు శ్రీవారి శ్లాఘములు లభింపచేసి దేశకాల స్థితులను యెరిగించి యీ మండలమునకు వ్యాపించిన ఔషము రుజువుపరచుటకు, తుదాధికార్య లేక చిట్టుపట్టు గ్రామముల నుండియు పలులెంగుల జాతులవారు ఆహారార్థమై యిచ్చుట పుమారు రెండు వేలముంది గుమిగూడినదే కారణమని శ్రీ వారి తో వో. బశేసప్పగారు నుడిచిరి. మన మండలములో నుండు అంగహీనులు అశక్తిగలవారి కందరికి అప్పడప్పుడు ప్రభుత్వమువారి మూలకమున అన్నదాన మొనగుటకు పదివేల రూపాయలు యీశుత్సరము బడ్జెట్లో వెచ్చింపవలెననియు పశువులమేతకై ఫారెస్టు రిజర్వులను స్వేచ్ఛగా నొసగబడవలెననియు, ఓబశేసప్పగారు కాసనసభలో ముచ్చటించినందుకు వారి పుదాంత్యమునకై యీ పురజనుల ప్రశంసకు పాత్రులైరి. ప్రభువుగారి రాకచే, యీ మండలమునకు వ్యాపించిన ఔషము స్థితులు కనులారీ వీక్షింపబడినవి గాన మన మండలముయొక్క ఔషునివారణకారకై తగు పరిశ్రమములు ప్రభుత్వమువారు కల్పించుదురని నిరీక్షించుచున్నాము.

తంగుటూరు వె కలరమణప్పశెట్టి.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దినమ నుడవారించ్చిన నిల్లులో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూదేశపునిల్లు ను బలోనున్నా, ఖద్దరునులులో, నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పున్నా, ప్రతి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహువరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాను.

వర్తకులకు (హోలకేలు) మొత్తపు శేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీరుల కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజీరిమిల్లు,

రెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

29 Hummum Street, Fort Bombay.

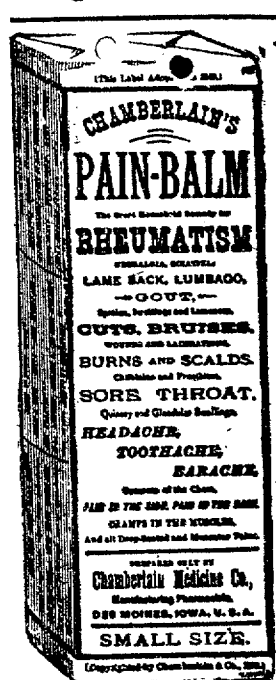
కస్తూరిమాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళేశకపు కస్తూరి, మంచిగోళాకము, అదివచ్చికాన, పొపుదారు, మంచినకుసుపుత్వ మొదగునాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవిశైత్యము, శైత్యభారము శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అశీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చుట్టిపల్లెల అశీర్ణము గ్నరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ రాదతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుల గ్గుమునందుండవగినవి.

కఫహరిచూరము

ఒన్ని డబ్బీ 1.5 0-10 (6 డబ్బీల ముడుగది) 1.5 రు 2-0-0 ఈ చూరము కఫహరికలచే చేయబడినది. కఫ, ఉబ్బునము, కాసినను, శైత్యజ్వరము మొదలగునాటి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచోనుట మంచిది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చేంబరేన్ గారి వెయిన్ బామ్ వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, వండ నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరుకును. (1

అమృతాంజనము

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరి అయిదుపూటలు నేలించి పట్టు విడుపు జ్వరములు.
చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు నవస్త్ర జ్వరములు మానను

వి రే చ న మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రను నేలించిన తెల్లవారి రెండువిరేచన
ములుకాగలవు. వికారము వైత్యములేదు నేపాళముచేర్చబడలేదు.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

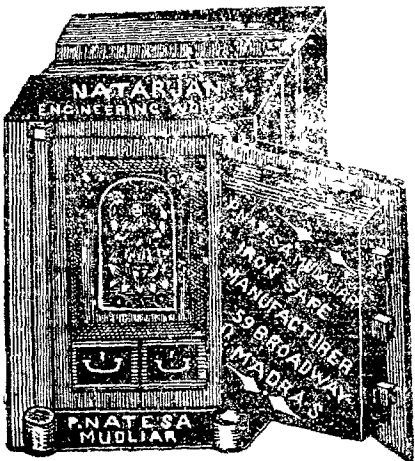
ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి,
ఒంటితలనొప్పి వెంటనే బోవును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

స ర స ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

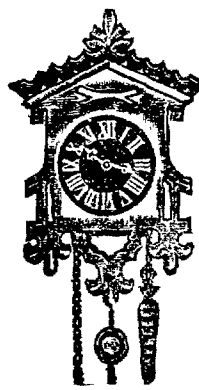
యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగువ తెలుపబడిన వాస్తవ అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

వి. న శే శ మొదలియారే,

ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటర్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజక్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగువి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువాను. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్ప శివీధి, పెద్దనాయకన్ పేట,
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్డరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది. ఇది
గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందముగాను, సాగునుగను ఉండును.

అందులో కనుబరిచియుండు ప్రకార
మే మికి. లి అందముగనుండును. నూత
నముగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకాల
మును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాల
ము నమృతముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పు
డును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్

ధర 1-కి రూ 3-0-0

లి సాలఖర్చులు ప్రత్యేకము

వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ

లి సాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అమృతమైన బోకామయివార కస్తూరిమాత్రలు మొదటి రకం కస్తూరి, తుంకముపువ్వు, కచ్చకర్పూ
రము, అమూల్యమైన విసమాళికముచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు కడుపు లండుచేయులేదు, పిన్నలు,
పెద్దలు, ముగితివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుపాసభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది.
250-800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్తుబద్ధు వేను.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొడుకములు తప్పక నుంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోదిని:—సాభారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి
గుణమిచ్చును. (64 పొట్టులుగల) ప్యాకెటు 1-కి రు 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—చిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి తలమున్ను
ననుసరించి కొన్ని పొట్టు తీసుకొనిన కుళుముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అనన్యము వుం
డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, ట్రైకోలో మున్నగు పానీయము తేహాలోగ్యమును చెలువబడు గాక ఆనేక
వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక తేహమునందు వ్యాధులను పోగొట్టి మలబద్ధకమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక
అతులకరమను. ఆనేక కల డబ్బాలు ఖర్చుగుచ్చును.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాభాగ్య శొంఠి:—(బాలింతల పొలిటికి వర్తకసాదము కంటిది. కనినప్పుడు, రుచివార వారికి నరియైన
కొడుకములు యివ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక మరుద్దును. 20 కులం బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0

సాశ్వత వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారాధువవైద్యశాల, మైసూరు.

వ స న త బు య తు వు కు

కే స రి

వ స న త మా ల తీ తై ల ము

శ్రే ష్ఠ మై న ది

ఈతైల స్నానమువలన మెదడు, కండ్లు చల్లబడును
మందబుద్ధిని బోగొట్టి, మంచి నిదురను కలుగచేయును.

బుడ్డి 1 కి రూ. 1-0-0

కే స రి కు టీ రం. ఆయుర్వేదబోషధశాల, ఎగ్గూరు, మదరాసు.

Siromani NARAYANACHARYA
Chaukhamba, Benares City.

మా దగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, మొద

లయినవి కొరినవాటిని సరిఅయిన ధరలకు
వి.సి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు
12 మారకి రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష
108 వుండే సరం 1-కి అజాలు 6 నుంచి
రు 10, పొత్తుపంచలు 7, 8 మారకి రు 7
నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మారకి
రు 14 నుంచి 35, బెంగళూరురకం చీరలు

జరిపనిచేయబడినది. 12-16 మార చీరలు రు 46 నుంచి 150,

బనారసు జరి పట్టుచీరలు మూర 1-కి 12, 16 మూర 1-కి

రు 25 నుంచి 150, చిడ్డలు ఆదతగిన 32 సామానులుగల చిన్న

నెట్టు 1-కి రు 1-8-0, మధ్యరఖము రు 2-12-0, పెద్దరఖము

1-కి రు 5-0-0. కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు వుచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, మద్రాస్.

మద్రాస్.

వెండిక బంగారు

బ హు మా న ము

లాకురి లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గములేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవులేదు

వగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

మీ రూపాయలకు ఖర్చుచేసి 32 అంకెలన్నియు బుడ్డి
లకు కొనుగోలు. బలహీనము, అజీర్ణము, మోసకర వారి-లు
బంధమైన వ్యాధులన్నియు పరిహరించులై పోవును. దానిని
ఉపయోగించువారూ “దానియొక్క విలువ బంగారము
నకు” సమానమై తెలుపుచున్నాడు.

ఈ ద్వి కంటాగునది వ్రాయుడు.

ఆలంక నిగ్రహ బోషధశాల,

26 బ్రాడ్వే మదరాసు.